

The Project Gutenberg eBook of Göteborgsflickor, och andra historier, by Sigge Strömberg

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at [www.gutenberg.org](http://www.gutenberg.org). If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Göteborgsflickor, och andra historier

Author: Sigge Strömberg

Release date: March 23, 2006 [EBook #18043]

Language: Swedish

Credits: Produced by Louise Hope and the Online Distributed Proofreading Team at <http://www.pgdp.net>

\*\*\* START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK GÖTEBORGSFLICKOR, OCH ANDRA HISTORIER \*\*\*

# GÖTEBORGS- FLICKOR

OCH ANDRA HISTORIER

AV

*SIGGE STRÖMBERG*



STOCKHOLM  
ÅHLÉN & ÅKERLUNDS FÖRLAGS A.-B.

---

*Sigge Strömbergs-böckerna*  
*Vol. 6*

STOCKHOLM 1921

ÅHLÉN & ÅKERLUNDS FÖRLAGS A.-B.:S BOKTRYCKERI

---

## INNEHÅLL:

HERR FÅGELSÅNG I SOCIETÉN	<a href="#">7</a>
TUR I SPEL	<a href="#">17</a>
PRISSE	<a href="#">27</a>
MANNEN OCH HANS ÖVERMAN	<a href="#">34</a>
REFERATET	<a href="#">43</a>
ETT SJÖMANSÖDE	<a href="#">51</a>
ETT SLÄDPARTI	<a href="#">59</a>
AFFÄR ÄR AFFÄR	<a href="#">66</a>
ARTIGA KARLSSON	<a href="#">74</a>
EN EGENDOMLIG LIKHET	<a href="#">78</a>
REVBESÖKET	<a href="#">83</a>

PIGANS FÄSTMAN	<a href="#">89</a>
ETT LITET MISSFÖRSTÅND	<a href="#">95</a>
ETT KONVENANSPARTI	<a href="#">101</a>
ANDERSSONS FRIERI	<a href="#">111</a>
EN MUSIKALISK UNDERHÅLLNING	<a href="#">116</a>
FRIMÄRKET	<a href="#">127</a>
ETT UTSTÄLLNINGSBESÖK	<a href="#">138</a>
ETT TAVELFYND	<a href="#">145</a>

## HERR FÅGELSÅNG I SOCIETÉN

Handelsagenten Fågelsång satt på Turisthotellets terrass i Marstrand och tittade på havet, när två brunbrända flickebarn, det ena i blått, det andra i vitt, kommo som en solglimt i tristessen och satte sig vid närmaste bord. Den ena var ljus och klotrund, den andra svart och smäcker, och handelsagenten Fågelsång rycktes omedelbart från sin beundran av havets skönhet till en ännu större beundran av den smäckra. Hans blick gled smekande från det vita floret, som hon virat kring håret för blåstens skull ned till de vita skorna, och så snart hon slagit sig ned inriktade han hela sin energi på att inleda en enklare ögonkurtis.

Ett ögonblick mötte flickebarnet hans blick, kallt och främmande, men när så Fågelsång vågade sig på aningen av ett småleende, vände hon sig plötsligt bort, och började med livligt intresse observera en yngling av urbefolkningen, som nere vid kajen högljutt och med klagande röst meddelade att Putte var hans ögonsten. Fågelsång ägnade hon inte vidare en blick.

8

»Det var mig en liten hårdflirtad satunge!» tänkte Fågelsång för sig själv, och försökte genom en diskret hostning åter fånga flickebarnets uppmärksamhet. Men förgäves. Detta irriterade Fågelsång. Han ansåg sig äga ett fördelaktigt utseende, och uppfattade denna likgiltighet som en direkt personlig förolämpning. Inte ens när musiken spelade upp Cavalleria, och Fågelsång fullt hörbart gnotade: »Min vita li-hilja» blev det något resultat av. Den vita liljan låtsades som om handelsagenten Fågelsång alls inte existerade, och när hon och hennes blå väninna druckit sitt kaffe och ätit sina bakelser försvunno de från Fågelsångs horisont lika hastigt som de kommit.

Men dagen därpå fick Fågelsång återse henne. Det var på Strandpromenaden, där hon flanerade ensam i solskenet, vitklädd som förut, och med ett svart band om livet, och som Fågelsång var en modig man, steg han helt lugnt fram och bad att få göra sällskap. Fågelsång hade aldrig trott att det kunde finnas så mycket kyla mitt i sommaren som den med vilken han blev mottagen, men när han sade sitt namn sken flickebarnet upp.

9

»Ett sådant lustigt namn», sade hon, och visade en rad vita tänder och ett par kindgropar, som kommo Fågelsång att kippa efter andan.

»Det är ett vackert namn», svarade Fågelsång övertygande. »Det har jag hittat på själv. Förut hette jag Petrusson.»

»Då undrar jag inte på, att herr Fågelkvitter bytte!» sade den sköna.

»Fågelsång!» rättade handelsagenten. »Men fröken har inte sagt vad fröken heter.»

»Hm! Jag brukar verkligen inte stifta bekantskap så här sans façon, men jag antar, att det skulle vara ohövligt att inte nu säga mitt namn. Jag heter Lingonhjelm.»

10

Det klack till i Fågelsång, ty han hyste, i gemen med hela släkten Petrusson, en djup vördnad för ridderskapet och adeln. Han nästan ångrade att han tilltalat flickebarnet, och funderade på att dra sig ur spelet fortast möjligt då detta plötsligt omintetgjordes av flickan själv, som sade:

»Det är ju, som sagt, inte fullt comme il faut. Men om ni följer med hem och blir presenterad i familjen, så är ju allt korrekt, eller hur?»

»Jo visst, jo visst!» svarade Fågelsång litet nervöst.

»Då gå vi genast», svarade flickebarnet, och Fågelsång larvade med. För resten visste han med sig, att han var fin nog att uppträda var som helst. Han hade vita skor och gredelina strumpor, vita byxor, grå rock, blå skjorta, grön halsduk och panama med band i de franska färgerna, och som han dessutom hade en nackbena, som allvarligt strävade att nå ned till vekryggen ansåg han, att ingenting brast i hans utstyrsel.

11

Tio minuter senare befann han sig i den villa, där flickebarnet bodde under sommaren, och föreställdes för en ståtlig och vänlig gammal herre.

»Min far, landshövding Lingonhjelm!» presenterade flickan, och Fågelsång skakade hand, djupt gripen av stundens allvar.

Handelsagenten Fågelsång hade aldrig kunnat drömma om, att han i hela sitt liv skulle få träffa något så högt uppsatt som en landshövding, och han fann denna ärofulla upplevelse allt annat än angenäm. Men hans vita lilja tycktes i stället vara vid alldeles briljant humör, tog honom med sig ut på en balkong, satte honom på yttersta kanten av en korgstol — att få honom att sitta ordentligt gick inte — och såg till att han fick whisky och vatten. Se'n kom landshövdingen, som visade sig vara en trevlig karl, om också Fågelsång ibland hade litet svårt att följa med hans konversation, och ungefär samtidigt försvann flickebarnet en stund. Fågelsång hörde hur det pinglade i telefonen, så kom hon tillbaka i ett lynne, som tycktes vara ännu mera strålande än

12

föret.

Snart nog lämnade landshövdingen dem och Fågelsång andades lättare när han blev ensam med flickan.

»Trevlig gubbe, er farsa», sade han i sin elegantaste sällskapston. »Men jag känner mig alltid lite haj när jag är tillsammans med såna där pampiga jyckar.»

»Brukar ni vara det ofta då?» frågade flickan oskyldigt.

Fågelsång kände att han rodnade.

»Hm! Ja! Inte precis var dag, men ofta nog. Jag — jag rör mig naturligtvis endast i de allra bästa kretsar.»

»Naturligtvis!» instämde flickan. »Det märks ju på herr Fågelsångs nobla uppträdande. Ledigt och otvunget — hallå, flickor, välkomna upp!»

Det sista var riktat till ett par unga damer, som kommo fram emot villan. 13

Fröken Lingonhjelm föreställde:

»Herr Fågelsång, fröken Sabelkrona, baronesse von Erbingen. Baronessan är hovfröken hos hennes furstliga höghet arvprinsessan av Sachsen-Braunschweig, som just nu är här i Marstrand, som ni vet.»

Fågelsång bugade djupt.

»Nä, de hade jag inte hört!» svarade han, och började konversera damerna. Men han avbröts av baronessan, som på bruten svenska meddelade värdinnan, att hennes höghet själv om en liten stund ämnade avlägga visit.

»Då är det väl bäst att jag går», sade Fågelsång och reste sig.

»För ingen del», kom det i kör. »Prinsessan blir säkert charmerad av att få möta er.»

Strax därpå kom också prinsessan, en smärt ung dam, åtföljd av ännu en hovfröken. Hon mottogs med all den ceremoni hennes rang krävde, och Fågelsång bugade så djupt, att han hörde hur det knackade i hängselstropparna. Hon såg ut precis som Fågelsång tänkt sig att en prinsessa borde. Lång och smärt, försedd med lorgnett i sköldpadd och högdragen, oerhört högdragen. 14

När hon tilltalade någon av de andra unga damerna, reste sig denna genast upp och neg djupt, och Fågelsång, som hade lätt för att lära, bugade alltså djupt när han blev tilltalad. Och det blev många bugningar, ty högheten sysselsatte sig huvudsakligen med honom.

Och detta var ytterst ansträngande för Fågelsång, ty hon envisades att tala med honom på tyska, medan han endast kunde tala svenska. Det enda som hon fick av honom var därför ett i vända framstammat:

»Nicht verstanden, Euers Hochzeit!»

Ingen av de andra brydde sig om att uppträda som tolk, och högheten pratade på, utan att fästa sig vid hans distress. 15

Till slut blev situationen outhärdlig för Fågelsång. Han greps av förtvivlans mod, tog sin hatt, studsade upp ur stolen och grep med en underdånig bugning prinsessans hand.

»Ajö, Euers Hochzeit!» sade han helt burdus, bugade hastigt för de övriga damerna och rusade i väg, utan att akta på de uppmaningar att stanna kvar, som i en välljudande kör klingade efter honom.

En liten stund senare satt han åter på Turisthotellets terrass, och lovade sig själv, att han hädanefter skulle akta sig för att slå ned på obekanta flickebarn, hur tilltalande de än månne vara. Då fick han helt plötsligt se de fem unga damer han nyss lämnat, komma framåt promenaden. Främst gick prinsessan och fröken Lingonhjelm arm i arm, bakom kommo de tre andra, och allesammans tycktes ha utomordentligt roligt.

Fågelsång dolde sig omsorgsfullt för att inte bli sedd, men en ung man, som satt i ett sällskap vid närmaste bord, reste sig och hälsade artigt. 16

»Var det inte landshövding Lingonhjelm's flicka, den svarta?» frågade en av sällskapet.

»Jo, det var det!» svarade den unge mannen.

»Vem var den andra, som höll henne under armen?»

»Det var en fröken Karlberg från Göteborg. Dotter till Karlberg & Svensson där.»

Handelsagenten Fågelsång kände hur han blev alldeles kall. Så svor han till, tömde sin grogg och gick till hotellet för att packa.

17

## TUR I SPEL

Prokuristen Karl Oskar Anderblad tog sig verkligen något ut, när han seglade Östra Hamngatan fram i vidbrättad hatt, raglan och damaskerade skor, och det måste därför anses mycket oförsiktigt av hans vän Karlson att presentera sitt ideal för honom. Ty Anderblad var i flicktycke. Följden blev också, att Karlsons aktier hos idealet sjönko till långt under pari i samma ögonblick som Anderblads och fröken Anna-Lisas blickar för första gången pejlade varandras djup, och i Anderblads ingalunda brandfria hjärta slog lidelsen ut i full låga. Det blev en skön kväll. Mitt för

Karlsons näsa växlades snabba, talande blickar, handtryckningen vid avskedet blev litet mera intensiv än nödvändigheten påkallade och icke nog därmed. I ett obehagat ögonblick hade Anderblad lyckats utverka den skönas tillstånd att få möta henne även kvällen därpå.

18

De möttes! Och när de sedan i biografens halvmörker sågo »Kärlek och brotts» ljuvligt rysliga scener rullas upp på duken, vågade han vid de ömmare momenten sakta trycka hennes hand, och — —, låt oss förbigå detaljerna. Innan kvällen var förliden hade de båda slutit ett fast och tillfälligt förbund för hela livet.

Men, o ve, gud Amor har vingar. Knappt tre dagar därefter mötte Anderblad åter sitt öde på Hamngatan. Hon var smärt och smäcker, och rörde sig med en grace, som ställde hans dittills så dyrkade Anna-Lisa totalt i skuggan.

»Hon eller ingen», tänkte Anderblad, men beslöt samtidigt att det första alternativet skulle bli hans musik. Just då hälsade en av hans bekanta på henne och blev ögonblickligen huggen i kragen av Anderblad.

»Vad heter damen, som du hälsade på?»

19

»Angår det dig?» blev vännens om mera intresse än belevnhet vittnande svar.

»Säg, vad hon heter, så bjuder jag på en halva!» sade Anderblad ädelt, med diplomatisk takt ignorerande ohövligheten.

Vännen var göteborgare och följaktligen affärsman.

»Elsa Berglund, kassa hos Svenson & Jonson», svarade han därför prompt. »Säger vi Eggerts då?»

Anderblad, som med stora krigskostnader vunnit första tumsbredden av den mark han tänkte erövra, följde med, — och mankerade mötet med Anna-Lisa.

Dagen därpå blev han, mot löfte om nya halvvar, av kontorschefen hos Svenson & Jonson presenterad för fröken Berglund, och kampanjen var genast i full gång. Den blev rätt hård, ty en yngling skulle först petas, men mera än en vecka kunde hon icke motstå hans målmedvetna uppvakning, och hans lycka stördes icke av att Anna-Lisa förklarar sig hata honom.

20

Men lyckan blev kort. Efter fjorton dagar lät hon förstå, att hon önskade vissa garantier för hans kärleks varaktighet, och när Anderblad tyckte att det ingen brådska var med förlovningen, förälskade hon sig genast åter i sin förre gosse och Anderblad stod ensam i den kalla världen. För att demonstrera gick han genast och lyckliggjorde lilla Signe Lundgren, som länge förgäves falkat efter honom.

Signe var dock alltför mycket kär, och han alltför litet. När hon för åttonde gången på samma dag ringde till honom, blev han därför ohövlig i telefon och hon måste, för sin självvaknings skull, bedja honom att inte vidare besvara sig för hennes skull. Så var den saken klar, och Anderblad åter fri.

Det var nu som försynen ingrep med sitt finger, om för att straffa eller uppmuntra Anderblad må vara osagt.

En förmiddag, när han satt lutad över fakturaboken, anlände ett expressbud med en liten rosafärgad biljett, vilken Anderblad, med en aning om kommande olycka, bröt och läste. Den lydde så här:

21

Käraste Karl Oskar!

Förlåt att jag varit elak mot dig. Jag älskar dig så och ångrar mig alldeles gräsligt. Möt i kväll! Din

*Signe.*

Anderblad stoppade ned dokumentet.

»Sablars!» sade han tyst och lidelsefritt, och fortsatte sitt arbete.

Men när han gick till middag, mötte han utanför porten Anna-Lisa, som log med hela ansiktet och gav honom den upplysningen, att han fick följa henne hem.

»Tänk, vad du är snäll!» svarade han, mera varmt än uppriktigt.

»Det förtjänade du — och så var jag elak mot dig förut. Men jag ångrade mig genast.»

Anderblad teg, men befarade det värsta.

22

»Blev du mycket ledsen?»

Han såg på flickan. Hon var onekligen söt. Tja — varför inte?

»Jag blev alldeles förtvivlad», ljög han alltså fermt. »Och det går nog aldrig över», tillade han dystert.

»Stackars min gosse!» — det låg en oändlig ömhet i tonen. — »Vet du — jag har heller inte varit riktigt glad sedan dess. Och därför så —»

»Så?»

»Åh, ingenting!»

De hade hunnit hennes port, och hon räckte honom sin hand. Han tog den, sköt henne före sig in i porten och kom tio minuter senare ut med belåtet, om än litet tankfullt utseende.

Knappast hade han efter middagen satt sig att njuta sin siesta förrän telefonklockan störde hans

ljuva ro, och han hörde Elsas sopran i luren:

»Är du ond på mig, Karl Oskar?»

»Du har behandlat mig grymt, men ändå — — nej, aldrig!»

»Så hjärtegod du är! Ser du, jag måste ringa på dig. Åh, du förstår inte vad en flicka kan känna — —»

Anderblad kallsvettades, men den gamle Adam tvingade honom framåt.

»Jag trodde, att du hade glömt!»

»En kvinnas kärlek är evig. Jag gick tillbaka till Einar, därför att jag blev ond på dig, men — — Håller du ännu av mig, Karl Oskar?»

»Mer än något annat i hela vida, vida världen», deklamerade han med en värdighet, som förrådde vana.

»Oooo! Säg ett ord, och jag är din!»

»Älskade!» andades Anderblad i tratten, och ordet tycktes vara väl funnet, ty svaret kom genast:

»Jag möter dig i kväll vid kontoret! Einar vill träffa mig, men han skall få besked.»

Så ringde hon av.

När klockan slog sju på aftonen beredde Anderblad sig att gå, och kastade en blick genom fönstret för att se om Elsa var där. Blixtnabbt drog han sig tillbaka med blod som stelnade av fasa, ty där ute gick icke blott Elsa, utan även lilla Signe och den blonda Anna-Lisa, alla tre betraktande varandra med hätska blickar.

»Himlar och kaffe! Hur skall det här gå?» stönade han, men gick samtidigt ut i tamburen och ställde sig framför spegeln, där de kvinnliga kamraterna brukade se efter om deras hattar sutto tillräckligt snett för att anses kunna sitta rätt.

»Du är allt en tusan till karl, Anderblad», sade han till sig själv. »De ä' galna i dig allesamman och jag undrar inte på det. Men fy sjutton en sådan stund jag får om de få tag i mig. Jag måste vänta tills de gått.»

Han gick in på kontoret, tog morgontidningen, som hela dagen legat oläst på hans pulpet, satte sig och började läsa för att fördriva tiden. Det första han fick se var följande notis:

»*En göteborgare med tur.* Enligt vad från säker källa uppgivits skall en vinst i Hamburgerlotteriet om 120,000 mark ha tillfallit prokuristen K. O. Anderblad härstädes.»

Han läste notisen tre gånger och det blev allt mera klart för honom, att tur i spel inte nödvändigtvis behöver betyda otur i kärlek. Så slängde han tidningen i ett hörn, reste sig, sårad i sitt innersta, och förbannade i otryckbara ordalag dels de tre damerna, som endast velat åt hans vinst, dels, och ännu mera, den omständigheten, att han icke hade någon lott. Sedan detta var väl utträttat, satte han sig åter och skrev tre brev, alla av samma lydelse:

Min fröken!

På förekommen anledning får jag meddela, att jag aldrig spelat på lotteri, och skall därför, om Ni så önskar, ha nöjet presentera Er för min vän Lundbom, som har utsikt att inom kort ärva en äldre, sjuklig och förmögen farbror.

Med största högaktning

*K. O. Anderblad.*

När breven voro klara lyfte han sin högra hand mot takpanelningen och svor en dyr ed att aldrig under några omständigheter ägna en blick åt något feminint väsen.

Därpå tog han hatt och rock samt gick till fönstret för att se om luften var ren. De tre voro borta, men på andra sidan gatan svävade en ängel i tunnbandskjol och blårröd hatt.

Anderblad kände ängeln och rusade i nästa sekund utför trappan för att ännu en gång söka fånga lyckan.

## PRISSE

Prisse var tax av födsel och ohejdad vana och ägdes av bankbokhållaren Gustav E. Stenblad, som i sin tur ägdes av farmacie kandidaten Lucia Cederberg, vilken unga dam tjänstgjorde å ett av stadens apotek. Gustav och Lucia älskade nämligen varandra inbördes som ungt folk för sed hava, och voro litet smått förlovade. Prisse älskade allt som Gustav tyckte om, utom punsch och cigarrer, och därför hade även han sålt sin lilla fyrbenta själ till farm. kand. Lucia Cederberg.

Det faller av sig självt att Gustav under sådana omständigheter skulle ha många ärenden till apoteket, fastän han inte såg det minsta sjuk ut. Om dagarna brukade han titta in och köpa aspirinpulver, som sedan i halvkilopaketer presenterades till en ogift tant, som hade flugan på pulverförgiftning, men om kvällarna, när Lucia hade nattvakt, smög han dit med Prisse i hämlarna. Prisse fick då tjänstgöra som förkläde tills både han och Gustav obevekligen kördes ut klockan halv tio, ty Lucia ansåg inte att det passade sig för en ung flicka att ta emot besök senare än så.

Så voro Gustav och Lucia mycket lyckliga, och om än deras läppar var tredje dag, efter Lucias vaktkvällar, voro litet sönderkyssta, så gav det ju endast Gustav en kärkommen anledning att

köpa cerat hos Lucia.

Men ett paradiset är inte något paradiset om där inte finnes en orm, och detta oundvikliga attribut anlände också så småningom. Den kom i en mycket behaglig skepnad, nämligen i form av fröken Sylvia Rosenblom, vars pappa nyss gått till de sälla jaktmarkerna. Och som ingen mammon får förekomma där, hade han sett sig nödsakad att vid avresan lämna sina rikhaltiga världsliga tillhörigheter i sin enda dotters vård.

29

Gustav träffade Sylvia på en bal, och blev genast bländad. Visserligen måste han för sig själv erkänna att hon, fastän söt, inte gick upp emot Lucia, men däremot var ryktet om hennes kova stort och lysande. Möjligen mera stort och lysande än bemälda kova själar.

Nu kom en sorglig tid för Lucia. Gustavs smak för aspirinpulver svalnade allt mer. Nästa nattvakt var han tvungen att gå på sammanträde och kunde bara stanna en kvart, gången därpå var han bortbjuden och kom inte alls, och nästa gång brydde han sig inte om att ge något motiv för sin bortovaro. Och Lucia besvärade honom inte heller. Tjänstvilliga väninnor hade upprepade gånger med illa dold glädje rapporterat att Gustav varit synlig ute i stan med Sylvia Rosenblom, och Lucia fick härigenom sin misstanke bekräftad, att en annan kjol kommit emellan. Alltså grät hon en skvätt, blev sedan indignerad, lagade till ett morfinpulver, tog det, och såg så åter världen med lugna ögon.

30

Men om Gustav glömde Lucia, så fanns det dock en, som inte svek henne.

Det var Prisse.

Hans lilla hundhjärna kunde inte fatta varför de sedvanliga apoteksbesöken inställts, ty i hans tycke voro dessa en mycket förmånlig institution. Han blev nämligen alltid undfågnad med skorpor och småbröd på apotekskvällarna, och detta tilltalade honom mycket. Men han var dock alltför väl uppfostrad för att förhäva sig därhän att han reagerade mot sin herres och härskares vilja, utan han följde fortfarande Gustav lika troget, och slickade Sylvias hand med samma energi som förut Lucias.

Så en dag kommo Gustav, Sylvia och Prisse i sällskap vägen förbi apoteket, och Lucia tittade i samma ögonblick ut genom fönstret.

»Det var väldigt vad den flickan tittade på dig», sade Sylvia.

31

»Hon är väl kär i mig», förmodade Gustav. »Alla fruntimmer ä' som galna efter mig.»

»Ja, är det inte vad jag alltid har sagt? Det gör ingenting hur en karl ser ut», anmärkte Sylvia oskyldigt, och Gustav skulle just replikera något obehagligt, när Prisse kilade upp för apotekstrappan och ställde sig där, viftande med svansen.

»Kom Prisse», röt Gustav med onödig stränghet, men Prisses svans fick ännu bättre fart. Ett nytt rytande hade endast till följd att Prisse började skrapa på dörren.

»Vi fortsätter, och ger sjutton i hundrackan. Han är ju galen!» sade Gustav ilsket.

»Ja, vi gör väl det!» svarade Sylvia i så foglig ton, att Gustav borde anat oråd. Hennes misstankar voro nämligen väckta, och hon hade beslutat att undersöka hur det förhöll sig med flickan i fönstret som tittade så väldigt.

Redan på kvällen hade hon med ett par tjänstvilliga väninnors hjälp fått veta hela historien och ansåg sig skamligt bedragen. Gustav hade ju naturligtvis svurit att hon var den enda han någonsin älskat.

32

Som hon nu var litet romantiskt anlagd beslöt hon att gråta sig till sömns den kvällen, som det brukas i böcker, men redan när hon knäppte upp blusen började sorgen övergå i förtret och långt innan hon fått av sig håret var hon pin ilsket. Då satte hon sig och skrev ett svavelsyrat brev till Gustav, och så somnade hon lugnt och glatt, i känslan av att hon gjort sin plikt.

När Gustav dagen därpå sexton gånger förgäves sökt att träffa Sylvia, insåg han, att det verkligen var slut, och som Lucia just då hade vaktkväll, beslöt han att gå på besök hos henne och ordna till, så att allt blev bra igen.

Klockan halv nio anlände han alltså med en låda konfekt i handen och Prisse i hämlarna till apoteket. När Lucia i luckan såg vem det var, gav hon till ett rop av glädje och överraskning och slängde upp dörren på vid gavel.

33

»Nej, se välkommen, Gustav, så roligt att du hittade hit en gång. Stig in!»

Med minen av en segrande härförare steg Gustav in i vaktrummet, dit Prisse redan kilat i förväg. Men i dörren stannade han. Där inne satt nämligen en ung man, som kelade med Prisse och i ersättning blev tillgivet slickad på hand. Han reste sig när Gustav kom in, och Lucia kom glädjestrålade fram.

»Får jag lov att föreställa min gamle vän herr Stenblad, min fästman löjtnant Söderflycht!»

34

## MANNEN OCH HANS ÖVERMAN

Handelsagenten Sven R. Pehrsson var som bäst sysselsatt med att läsa i morgontidningen, när det pinglade på hans bordapparat.

»Pehrsson, Blomlind & C:o», svarade han med sin vederhäftigaste affärsröst, men slog genast om, när en mjuk sopran frågade:

»Träffas grosshandlare Pehrsson själv?»

»Det är jag!» svarade Sven R. artigt. »Varmed kan jag stå till tjänst?»

»Åh, är det ni, herr Pehrsson? Så roligt. Det är Kerstin Johnsson. Tack för senast!»

»Nöjet är uteslutande på min sida», fortfor Sven i samma anda som förut. »Ytterst angenämt att ni ville ringa, så att jag ännu en gång fick njuta av er ljuva stämma, etcetera.»

Fröken Johnsson var nämligen välskapad och Sven R. icke oemottaglig för kvinnlig fågring, fastän han var övertygad unkarl och ämnade fortsätta med det. Som bekant finns det endast en som har det bättre än en lyckligt gift man, och det är en lyckligt ogift dito.

»Ser ni herr Pehrsson», fortsatte fröken Kerstin, »jag vänder mig till er i en mycket delikat affär.»

»Alla order ombesörjas prompt och med full diskretion.»

»Vad tänker ni om mig, om jag ber att få träffa er?»

»Tänker om er?» upprepade Sven R. »Att säga det skulle bli för mycket här i telefon. Ord kunna för resten knappast uttrycka det.»

Ty Sven visste att ord äro billiga, men ändå ganska användbara ibland.

»Vad ni är god, herr Pehrsson!»

»Jag är den bästa människa jag känner», försäkrade Sven övertygande.

»Jag också!» sade Kerstin, och efter denna något oklara replik överenskom, att Sven skulle möta klockan sju, när hon gick från kontoret.

Redan fem minuter före sju promenerade Sven R. Pehrsson, skrudad i sin nya, ljusgröna vårpaletå, utanför Kerstins kontor, och redan en kvart över kom hon, punktlig nog för att vara fruntimmer.

Tysta promenerade de vid sidan av varandra framåt gatan, han väntande på att få veta vad hon hade att säga, och hon på Gud vet vad. Vem vet väl vad en kvinna tänker på?

Till slut bröt hon tystnaden.

»Snälla herr Pehrsson», sade hon. »Jag tänker bedja er göra mig en stor tjänst.»

»Gör det!» sade Pehrsson uppmuntrande.

»Men jag kan knappast med att göra det.»

»Genera er inte för mig», uppmanade han, men han tänkte: »Hon kan väl i jösse namn inte vilja viga. Och jag, som bara har sju och sexti på mig.»

Men det var inte det hon ville. Efter diverse hostningar och en mästertligt gjord rodnad började hon:

»Ni känner ju Karl Äppelbom!»

»Ja, fy tusan!»

»Ser ni, han och jag, hm...»

»Jasåå! Han och ni, det hade jag ingen aning om.»

»Ja, det var ju ingenting bestämt, men i alla fall, ni förstår.»

Sven förstod mycket väl, han var ju inte själv utan erfarenhet på området.

»Men i går», fortsatte hon, »såg jag honom i sällskap med en annan flicka.»

»Ett sådant nöt! Har han ingen smak alls?»

»Nej! Och nu vill jag inte vara med längre.»

»Det är rätt, stå bara på er.»

»Jag hatar honom.»

»Bravo! Fortsätt med det!»

»Men nu måste ni hjälpa mig. Som ni förstår, vill jag dra mig med heder ur spelet, och därför ... hm, jag vet inte hur jag skall säga det ... vill ni ... hm ... vara snäll och låtsa, som om ni vore väldigt kär i mig?»

Och hon vände sitt rodnande ansikte mot husväggen. Där det för resten fanns en lämplig butiksruta att spegla sig i.

»Det skall jag visst låtsa», svarade Sven beredvilligt. »Det är inte svårt alls.»

»Och ... och så skall jag låtsa...»

»Att ni är förbaskat kär i mig, ja! Det är jag med om. Så ska' vi träffas och möta Äppelbom och bräcka honom. Utmärkt! Kom så gå vi till Bräutigams till att börja med.»

De gingo, och på Östran mötte de lyckligt nog Äppelbom, som inte alls såg svartsjuk ut, och kommo överens om att han var bräckt.

Från kondis gingo de på bio för att se Titanics undergång, och där, när »dödshymnen» spelades, böjde sig Sven R. Pehrsson, gammal syndare som han var, mot Kerstins öra och viskade:

»Närmare dig! Ännu närmare dig!»

35

36

37

38

39

Ett par dagar senare träffade han Äppelbom och gjorde honom sällskap ett stycke.  
»Jag ser, att du går och drar med Kerstin Johnsson nu för tiden», sade denne unge man.  
»Retar det dig?» frågade Pehrsson vänligt.  
»Nä, inte alls. Vad angår det mig?»  
»Du har ju ränt efter henne så förbaskat förut, har jag märkt.»  
»Jag? Känner henne knappt. Men hon kanske har varit intresserad av mig. Det håller jag inte alls för otroligt.»  
»Det gör jag!» svarade Sven ilsket. »Efter vad hon sagt om dig.»  
»Vad har hon då sagt, om jag får fråga?»  
»Att du är den störste idiot hon känner», upplyste Sven mera beredvilligt än sanningsenligt.  
»Hon känner ju dig!» anmärkte Äppelbom icke utan hetta.  
»Ja, men du är den störste *idiot*, hon känner, har hon sagt.»  
»Det är lögn!»  
»Det tror jag inte, för hon kan ju inte gärna känna någon större.»  
»För resten ger jag sjutton i vad hon tycker. Jag är nätt och jämt presenterad för henne, och vi ha inte bytt tio ord.»  
»Det var väl därför hon inte hann fråga dig om det.»  
»Vilket om?»

40

»Om det inte gjorde ont att ha ett sån't ansikte som du», spottade Sven ut, och avlägsnade sig sedan i god tid för att undvika handgripligheter.

Men han funderade mycket över Äppelboms påstående.

Dagen därpå träffade han Kerstin som vanligt för att promenera en stund. De gingo Östra Hamngatan och när de hunnit till Hallbergs stannade Kerstin.

»Kom nu, 'fästman' lilla, så få vi se om de ha några vackra förlovningsringar i fönstret.»

41

Sven kom genast.

»Ska' vi gå in och köpa ett par», sade Sven, »bara för att bräcka Äppelbom?»

»Gud, så ni skämtar, herr Pehrsson», kvittrade Kerstin. »Det vore väl att gå litet för långt.»

»Jag menar blodigt allvar», skämtade Sven vidare. »Ska vi?»

Fröken Johnsson teg ett ögonblick.

»Sven!» kom det sedan, tyst och mjukt.

Det klack till i Sven R. Han anade en kommande olycka och skulle helst ha velat rymma, men det var för sent.

»Om du verkligen håller riktigt av mig så!» fortsatte den mjuka rösten.

Vad skall man svara på sådant? Sven betänkte sig.

»Kanske ni ... du föredrar att vänta litet, innan vi bekantgöra det för världen, lilla flicka», sade han i ett sista försök att rädda sin frihet. Men det lyckades inte.

42

»Åh nej, Sven. Vi gör som du vill. Alla människor må gärna veta om vår lycka.»

Med det tog hon Sven under armen och tog honom med sig till Hallbergs.

43

## REFERATET

»Kvinnor!» sade journalisten med en maliciös betoning på ordet. »Fy tusan!»

»Inte så, inte så!» sköt skalden in. »Kvinnan är sammanfattningen av allt, som vi män —»

»Jag vet! Sådan där goja språkade jag också förr i världen. När jag var gymnasist. Men nu har jag vuxit ifrån det.»

Journalisten tog en ny cigarrett.

»Min erfarenhet av kvinnkönet är mångsidig och rikhaltig, och jag har aldrig fått anledning att anlägga dina åsikter om det. Men så skriver jag ju heller inte poem.»

»Dikter, förlåt.»

»Bien! Men av alla kvinnor jag träffat, finns det en, som jag aldrig kan glömma.»

»Såå! Et tu, Brute!»

»Åh, inte på det sättet. Det är bara det, att jag aldrig kan förlåta henne.»

44

»Låt oss höra historien!»

»Den ställer mig visserligen själv i en litet löjlig dager, men i alla fall, låt gå.

Det är rätt länge sedan det hände nu. Jag var reporter i Nyheterna, och som ni kanske minns, så ansågs jag inte höra till de sämsta. Men jag var ung på den tiden, och det var inte utan att ett par



vackra ögon kunde göra mera intryck på mig än vad som är hälsosamt för en man i yrket.

Vid den tidpunkten började det osa litet skandal kring Nationella Smultronbolaget och vi fingo nys om att ett hemligt styrelsesammanträde skulle hållas i direktörens villa utanför staden, och redaktionssekreteraren kallade mig till sig:

'Wall', sade han. 'Jag vill ha ett referat av det mötet, och du skall skaffa mig det.'

'Hur i herrans namn vill du — —'

'Det blir din sak! Se till att jag får referatet bara. Sättet är mig likgiltigt.'

Jag gick ut ganska fundersam och drev omkring på gatorna. Jag begrep fullkomligt vad referatet betydde, och att varenda redaktion i staden var villig att sälja sin själ för att få det. Men jag förstod också, att smultronfolket inte ämnade släppa ut ett ord och voro på sin vakt.

45

Plötsligt rycktes jag ur mina funderingar av en härlig syn. Det var en kvinna, och en kvinna sådan, att till och med vår skalds gudabenådade penna skulle komma till korta om han försökte beskriva henne. Lång, smärt, elegant, och rörde sig med fullkomlig grace och självmedveten behärskning.

Jag var bländad, bedårad helt enkelt, och halvt omedvetet vände jag om och följde efter. Mitt beslut var hastigt fattat, jag måste bli bekant, och som jag icke kunde finna på något annat sätt i en hast tog jag upp en femma, steg fram, hälsade och frågade om hon tappat den.

Hon smålog, kastade en hastig blick i sin väska och svarade, att den inte var hennes. Sedan var det ju lätt att fortsätta, och jag lyckades få följa henne ett par kvarter tills hon skulle in i en butik.

46

'Mitt namn är Wall, i Nyheterna', sade jag innan vi skildes.

'Så intressant', svarade hon leende. 'Jag har hört mycket talas om er.'

'Verkligen?'

'Ja, ni lär ju vara den smartaste reporter i sta'n.'

Så gick hon, men glömde visst att säga sitt eget namn. Och jag funderade mycket över hur hon kunde ha hört mitt. Det var ju på den tiden annars inte mycket känt utom kamratkretsen.

Nå, man är ju tidningsman framför allt, och snart hade jag glömt flickebarnet för att välva de vildaste planer om hur jag skulle komma åt det efterlängtdade referatet. Jag måste ha det, skulle ha det, och tog en spårvagn ut till direktörens villa.

Klockan var nära halv åtta på kvällen och det var redan mörkt, när Smultronbolagets styrelsemedlemmar började komma. Jag räknade dem, och fann snart att samlingen var fulltalig. Då hoppade jag över staketet på ett mörkt, skyddat ställe, och smög fram till villan.

47

Det var ljus i ett hörnrum, och mot gardinen såg jag skuggorna av flera personer. Så fälldes persiennerna ned. Sakta smög jag runt huset. Ett fönster i första våningen stod öppet. Jag tvekade ett ögonblick, men inte längre. — Man gjorde väl inte sina första lärospån i Amerika för ro skull. — Så tog jag ett tag i stuprännan, svängde mig upp och klättrade in.

Hur jag smög mig fram till ett rum, beläget intill hörnrummet, och där, vid ljuset av en ficklampa, tog ett minutiöst referat av sammanträdet, hör inte hit. Nog av, jag fick det, och smög mig bort när herrarna skulle till att skiljas. Och en sabla sak var referatet. Det var det, som sprängde humbugen.

Jag äntrade ut samma väg som jag kommit, tog ett fritt språng över några krusbärsbuskar — och stod ansikte mot ansikte med min bekantskap från eftermiddagen. Jag erkänner att jag tappade koncepterna.

48

'Såå, herr Wall i Nyheterna', sade hon. 'Ni har slagit er på inbrott?'

'Ja — hm — nej', stammade jag.

'Åh, jag förstår så väl', svarade hon. 'Tidningarna ha redan börjat tala ont om stackars pappa, och nu har ni lyssnat till sammanträdet och ämnar krossa honom.'

'Pappa? Vad?'

'Ja, just pappa. Jag är dotter till Benson, direktören för Smultronbolaget.'

'Åh!'

'Och nu är pappa i svårigheter, som han säkert skulle reda upp, om bara pressen lät honom vara i fred, men han skall störtas, och kallas brottsling, och ni — ni skall göra det.'

Hennes röst hade börjat darra allt mera, och när hon talat slut sjönk hon ned på en trädgårdsbänk med ansiktet i händerna och skakade av snyftningar.

49

Nå ja, jag var ung då. Och dum, mycket dum. Och jag tålde inte att se en kvinna gråta.

Jag satte mig bredvid henne och drog hennes huvud mot mitt bröst, förde undan hennes händer och kysste det uppåtvända, tårdränkta ansiktet gång på gång.

'Gråt inte, gråt inte, flicka', viskade jag. 'Här! Tag manuskriptet. Bränn det, gör med det vad ni vill.'

Med det lade jag anteckningsblocket med det dyrbara referatet i hennes lilla hand, kysste henne ännu en gång och gick.

Vår tidning hade dagen därpå ingenting från sammanträdet, men jag var nära att få slag, när jag öppnade 'Morgonskriet'.

Där stod referatet, mitt referat, fullständigt exponerande Smultronbolaget och försett med fyrdubbla rubriker.

Och inte blev jag mycket gladare när jag med första posten fick en biljett av följande lydelse:

50

Bäste herr Wall!

Tusen tack för referatet. Det var just vad jag ville ha, men som jag uppgivit allt hopp om. Ni blir väl inte ond när ni får höra, att 'direktör Bensons dotter' i verkligheten är 'Morgonskriets' nya kvinnliga medarbetare. För övrigt voro väl kyssarna tillräcklig ersättning för ert besvär.

Eder tillgivna

*Alice Krona,*

*alias fröken Benson.*

»Det är historien, gossar, och jag anser, att man måste vara skald för att se något förmildrande hos en sådan kvinna. Skål!»

51

## ETT SJÖMANSÖDE

Kaptenseleven Karl Johan Klyvarbom kom seglande sydväst till syd uppför Hamngatan för laber bris. Vid Kungsporsbron fick han se en lämplig kjol vaja nedåt Kungsparken, och fastän det var mitt på blanka eftermiddagen gjorde Klyvarbom en skarp gir åt styrbord, slog ut ett par rev i seglen för fartens skull och strök för sina goda femton knop ned i riktning mot den lockande kjolen.

Enligt all naturens ordning skulle Klyvarbom ha hunnit flickebarnet, tilltalat det, avsnoppats och gått ut på nya strövtåg, och då hade det just inte heller varit något särskilt att skriva om. Men det gick inte så. Ty just när Karl Johan var nära att hinna upp henne, intervenerade ödet i form av en mycket välpressad ung man, som kom runt ett hörn, hälsade bekant på flickan och gjorde henne sällskap mitt för Klyvarboms näsa.

52

Nu är det ju så, att ingenting sårar ett sjömanshjärta djupare än att bli ersatt av en annan karl hos ett fruntimmer, och fastän kaptenseleven inte hade den minsta himmelska eller jordiska rätt till flickebarnet, så sjöd det dock i hans inre när han sackade allt längre bakåt, sjöd på ett sätt som bådade ont för den välpressade.

På något avstånd följde han det såta paret genom gatorna, och när de passerade genom Slottsskogens grindar gladdes hans ondskefulla hjärta och han drog sig så småningom allt närmare.

På en lämplig, skuggig och folktom plats ansåg han det vara skäl att handla, steg därför fram och placerade kraftigt och målmedvetet sin massiva sjömansnäve i basen av den välpressades oklanderliga nackbena. Den välpressade sprang fullt ofrivilligt några meter, och när han sedan vände sig om för att se om det var en ek som ramlat över honom, fick han se Klyvarbom göra sin djupa reverens för det skrämde flickebarnet.

53

Då blev gossen ilsk, gick fram till Klyvarbom och frågade vad meningen var. För att klargöra detta dängde Karl Johan till honom igen, så att han gick till vila ett par minuter på närmaste gräsmatta.

»Det skall du ha för härom kvällen, din lymmel», röt Karl Johan.

»Härom kvällen?» kved den andre svagt. »Jag har aldrig sett er förr.»

»Aldrig? Försök inte. Jag känner nog igen er, det var ni, som antastade min syster härom kvällen och bar er illa åt, men ni kom undan då.»

»Nej, men Gustav», kvittrade den sköna. »Det skulle jag aldrig ha trott om dig.»

»Det är en sabla lögn», svarade Gustav indignerad. »Jag antastar aldrig någon.»

»Han nekar, alltså är han skyldig», avkunnade Klyvarbom.

54

»Ja, det är ju alldeles tydligt», instämde flickan, ty resonemanget var ju fullkomligt kvinnologiskt.

»Nej, men Karin — —»

»Tyst, Gustav! Jag vill inte tala med dig. Gå din väg.»

»Ger du dig inte i väg på fläcken, så sablar —», understödde Klyvarbom och började veckla upp rockärmarna.

Gustav hade tydligen ingen lust att göra vidare bekantskap med sjömansnävarna och drog sig sakta bort.

»Adjö då», sade han, men ingen svarade. Kommen ett stycke bort stannade han, vände sig om och tittade, så drog plötsligt ett leende över hans ansikte och han begav sig halvspringande på väg mot staden.

Klyvarbom och flickan slog sig ned på närmaste bänk och han, som gratulerade sig själv till sin diplomatiska begåvning, njöt obeskrivligt av att ljuga en fruktansvärd historia om Gustavs svåra försyndelser.

55

Detta fortgick ostört en god stund, men plötsligt uppenbarade sig Gustav åter på valplatsen, nu klädd i spanskrör och en grovlemmad svart och vit bulldogg.

Klyvarbom började känna sig obehaglig till mods när han såg dem komma, och hans oro var icke oberättigad.

Både han och flickan reste sig när Gustav kom.

»Ja, nu är jag här igen», sade denne glatt och lyfte på hatten.

»Då går väl jag», svarade Klyvarbom.

»Det gör ni nog inte», sade Gustav vänligt. »Pass på honom, Cesar.»

Cesar steg fram och nosade intresserad på Klyvarboms byxor, och sjömannen kände hur knäskålarna slog mot varandra vid tanken på att han möjligen också ämnade smaka.

»Nu», sade Gustav, fortfarande vänligt, »kanske ni underrättar oss om hur sant det är, som ni sade om mig. Men säg sanningen, den där hunden tål inte att höra folk ljuga.»

56

Klyvarbom vred sig.

»Nå!» Bulldoggen fick ett tecken, och kom morrande fram.

»Nå ja! Jag kanske tog miste på person.»

»Kanske?»

»Ja, nästan säkert.»

»Nästan?»

»Tja, alldeles säkert då.»

»Det låter höra sig. Blev för resten er syster antastad alls?»

»Det hör inte hit.»

»Nej, men det intresserar mig.»

»Jag har ingen syster», erkände Klyvarbom svagt.

»Se så, nu är jag rehabiliterad. Vad säger du nu, Karin?»

»Förlåt mig, snälle Gustav», ljöd flickebarnet. »En sådan usling den karlen är.»

»Nu kommer andra kapitlet», sade Gustav därefter. »Nu står ni stilla medan jag randar ryggen på er med den här käppen. Vid minsta rörelse har ni Cesar i benet.»

57

Det blev dock för mycket för Klyvarbom. Med en kraftig spark träffade han Cesar under hakan, så att hunden sjönk in i medvetlöshetens natt. Nästa tempo var att placera sjömansnäven mitt i ansiktet på Gustav och så bar det i väg.

Han sprang med den högsta fart han orkade, ty han visste, att bulldoggen snart skulle kvickna till, och ville gärna vara i säkerhet innan dess.

Vid grinden vände han sig om och fick se Cesar komma som skjuten ur en kanon, tydligen driven av en oemotståndlig längtan att få träffa Karl Johan Klyvarbom.

Karl Johan, som däremot icke önskade träffa doggen, formligen flög till närmaste ringlinjevagn och hann upp den just som vagnen satte sig i gång. Doggen var då bara fem meter borta och med dessa djurs vanliga trohet, sprang han med vagnen för att vakta ut Klyvarbom.

58

Så fick Karl Johan Klyvarbom sitta där, alltjämt kusligare till mods, och åka Ringlinjen runt, runt, runt....

59

## ETT SLÄDPARTI

Olivia Rosenblom ansågs hemma i Göteborg vara söt, och var en mycket vacker flicker flicka enligt de härskande begreppen i den enkla landsända, där hon nu bodde hos sin farfar, och som hon dessutom var sondotter till den förmögne patron Rosenblom på Stora Fälända, är det inte underligt att Konrad Pilkvist älskade henne. Konrad var visserligen bara biträde i Algotson & Co:s järn-, speceri-, kortvaru-, mode- och diverse-handel däsammastädes, men han hade knollrigt hår, små, vaxade mustascher och böjelse för mera romantisk litteratur, samt dessutom ett gott sätt mot kunder, och han hyste stora förhoppningar att dessa utmärkta egenskaper i förening till sist skulle besegra den sköna.

Men hon tycktes vara särdeles hårdflirtad, åtminstone för en man i bodbetjäntens anspråkslösa ställning. Pilkvist hade expedierat henne många gånger, men inte lyckats få ens ett intresserat ögonkast, och detta trots att hans lockar och flytande svada gjort honom populär bland traktens hushållsfröknar och inspektorsdöttrar.

60

Detta sorgliga förhållande släckte dock inte Pilkvists ömma låga. Tvärtom. Hans beslut att bli måg på Stora Fälända blev fastare än någonsin.

»D'ä klart, att det inte kan gå», resonerade han för sig själv. »Inte har man nånsin läst om att det gått på det viset. Jag måste utföra något dåd i stor stil, något, som kommer henne att beundra och se upp till mig. Se'n skall allting gå som en dans.»

Några dagar senare var det kalas på Stora Fälända, och i samband med det slädparti.

Pilkvist var naturligtvis inte bjuden med, men gud Amor hade likafullt tvingat honom upp till Stora Fälända gårdsplan för att få se när den älskade åkte ut, och få vredgas på den lycklige, som satt på hundsvotten.

61

Det var ett kallt göra. Pilkvist frös som en hund där han posterade i vinterkvällen, ty vinden svepte skarp och bitande in över Fäländasjöns istäcke. Men i hans blod brann kärleken till Olivia Rosenblom och den höll hans själ varm, om också kroppen fick sitta emellan.

Omsider körde slädarna fram, och Konrad Pilkvist ställde sig litet i skymundan när gästerna tågade ut. Där kom kronofogden och häradskrivaren och sågverksdisponenten och alla möjliga andra celebriteter, och mitt i högen hon. Pilkvist glömde kylan och kände endast en bitterljuv känsla genomströmma sitt inre när han såg hennes strålande blickar, vilka sorgligt nog inte riktades mot honom, utan mot sågverksdisponentens son, löjtnanten.

Först när Olivia tagit plats i en kappsläde slog den stora planen som en blixtned i Pilkvists hjärna, och han tvekade inte en sekund. Med två språng var han framme vid släden, och gav löjtnanten, som just skulle ta plats bakpå, en puff så att han stod på huvudet i en snödriva. Och innan någon fattat vad det var frågan om hade han gripit tömmarna, givit hästen ett piskrapp, och det bar i väg ned mot sjön.

62

Det steg ett illtjut ur fällarna framför honom, besvarat av ett mångstämmigt rop bakom, men Konrad Pilkvist lät piskan vana, och for av med allt skarpare fart.

»Precis som Gösta Berling!» tänkte han. »Sabla stilig!» Så vände han sig om i släden, och ropade efter berömda mönster:

»Jag är Konrad Pilkvist, riddare till tjugutusen kyssar och en hel binga kärleksbrev, fånga mig den som kan!»

Men han såg samtidigt att den sista uppmaningen synbarligen var överflödig, ty löjtnanten hade kommit upp ur sin driva och var redan på väg efter honom i en annan kappsläde.

Olivia höll sig fullkomligt lugn. Hon hade uppfattat situationen och senterade den. Det är minsann inte många unga damer i våra dar, som få vara med om en regelrätt enlevering. För resten skulle det ju bli ytterst angenämt att räddas av löjtnanten.

63

Men Pilkvist, berusad av sin djärva bragd, tydde hennes tystnad som beundran, och hans hjärta slog i kapp med hästfötternas galopp.

Färden gick över sjön i svindlande fart. Bakom röt löjtnantens kommandostämman ilska uppmaningar att stanna och löften om stryk, men Pilkvists häst var den bästa, och avståndet ökades sakta men säkert.

»Stanna, din förbaskade kryddbonesare!» kom löjtnantens röst. »Annars skall jag slå sönder vartenda ben i din usla kropp.»

»Ha, tyrann!» skrek Konrad den romantiske tillbaka. »Aldrig skall du röva min väna brud ur mina armar.»

Så kom han plötsligt att tänka på, att Gösta Berling och hans bortrövade brud kyssts rätt avsevärt under sin slädfärd, och han ansåg exemplet efterföljansvärt, i synnerhet som det utan detta lilla arrangemang inte skulle bli någon riktig stil på det hela. Alltså böjde Konrad Pilkvist sig fram, tog Olivia under hakan med vänstra handen, och kysste hennes rosenläppar, medan löjtnanten, som inte var längre borta än att han kunde se vad som hände, upphävde ett avgrundsvrål.

64

Men det skulle Pilkvist aldrig ha gjort, ty Olivia var en väluppfostrad flicka, som inte lät sig kyssas av obekanta herrar, och av ganska få bekanta; och dessutom var hon en handfast flicka. Så att knappt hade kyssen bränt på Olivias läppar förrän en örfil brände på Konrads kind. Och den efterföljdes omedelbart av flera.

Konrad var alldeles handfallen. Han var fullkomligt oberedd på ett så plötsligt nedstörtande från sin sällhets himmel, och tömmarna gled sakta undan hans hand. Olivia grep dem ögonblickligen, höll in hästen och störtade i löjtnantens armar när han fem sekunder senare hann fram.

65

Och löjtnanten tryckte henne onödigt tätt intill sig, och Pilkvist kunde tydligt uppfatta en del ord, som sade honom, att befattningen som måg hos Rosenblom j:r redan var tillsatt.

Men löjtnanten uppehöll sig i alla fall inte länge med Olivia. Han hade lovat Konrad stryk, och som officer och gentleman skyndade han att infria sitt löfte.

66

## AFFÄR ÄR AFFÄR

John Andersson var innehavare av en mindre agenturaffär i Nordstaden, en foxterrier, bärande, men mindre sällan lydande, namnet Tip-Top, samt en spanskrörskäpp med guldkeycka. Dessutom älskade han världens skönaste kvinna. När en karl är kär, är ju alltid föremålet det skönaste i världen.

Andersson var dock icke fullt lycklig, ty världens skönaste kvinna hyste intet särskilt intresse för honom, och fanns det något sådant så var det rent av negativ art. Han hade nämligen försummat det psykologiska ögonblick, då han kunnat försäkra sig om den skönaste bland dödliga, och dylika underlåtenhetssynder äro, som bekant, ungefär de svåraste en ung man kan begå. Därför hade hans namn strukits från listan och han från det familjära »Jonne» blivit degraderad till »Herr Andersson».

67

Men Andersson beundrade även naturen, och därav kom det sig, att han en vacker afton befann sig i sällskap med Tip-Top och käppen sittande på Vita bandets paviljong i Slottsskogen, förtärande en enkel Rosenhäger och drömmande om den tid då Majken — så hette världens skönaste kvinna — skulle obligatoriskt förekomma i hans sällskap. Följden av dessa drömmar var, att när han gick glömde han käppen med guldkeyckan.

Kommen ett stycke nedåt vägen erinrade John sig sin förlust och vände med en viss hastighet tillbaka för att återfå klenoden. I dörren till paviljongen kolliderade han med en medelålders gentleman och skulle nog med en ursäkt ha lämnat plats, om han inte i främlingens hand sett — sin dyrbara käpp.

Anderson var emellertid en belevad man och blev därför inte ohövlig, utan lyfte artigt på hatten och sade:

»Förlåt! Min herre har visst tagit fel käpp?»

68

Den andre tittade på käppen.

»Det tror jag inte», svarade han.

»Men det tror jag», svarade John med eftertryck. »Den där käppen är nämligen min.»

»Såå», sade den andre lugnt. »Under de fem år jag haft den, har jag i alla fall ansett den vara min egendom.»

Men nu fattade Andersson humör.

»Nej, hör nu, min bästa herre — —»

Han tystnade plötsligt, ty inifrån lokalen kom Tip-Top med svansstumpen i frenetisk rörelse — och Anderssons käpp i munnen.

Det blev ursäkter. Käpparna undersöktes och befunnos vara i detalj lika, och på grund av detta egendomliga sammanträffande stiftade herrarna bekantskap och fingo sällskap hem.

»Mitt namn är Andersson», sade John. »Firma J. A. Andersson, agentur i kaffe, gjutgoods, garn och cigarrer.»

»En driftig ung man», sade den andre gillande. »Ja, mitt namn är Schönstein.»

69

»Inte Josef B., den store miljonären?»

»Josef B. Schönstein är mitt namn», svarade främlingen småleende, och Andersson greps av en hemlig vördnad inför denne siffrornas och guldets kung.

Nu ville ödet, att Andersson, solande sig i detta magnifika sällskap, på Linnégatan mötte sin själs älskade i sällskap med banktjänstemannen Fågelström, hälsade och passerade.

»Det var sjutton», sade Fågelström till Majken, »vad John frotterar sig mot money.»

»Hur så?»

»Det var ju miljonären Schönstein han gick och pratade så gemytligt med.»

»Var det det?» frågade Majken intresserad. »Hur kan han känna honom?»

»Åhjo, man har ju hört —», svarade Fågelström likgiltigt.

»Vad har ni hört? Ni, som rör er i finanskretsarna, har väl reda på en hel del.»

70

Nu inskränkte sig Fågelströms verksamhet i banken till tjänstgöring vid kassan för inbetalningar, men han ville gärna imponera på flickebarnet.

»Tja, det är egentligen en affärshemlighet, men det gör ju ingenting. De där två ha en hel del affärer ihop. Amerikanskt vete och bomull och sådant där, som man håvar in pengar på.»

»Tjänar John så mycket pengar då?»

»Om? Miljonär blir han kanske inte, men en fem, sex hundra tusen kan han inte undvika, när Schönstein håller honom om ryggen så som han gör.»

Sedan talades inte vidare om saken, men Fågelström lade märke till, att Majken var mycket tankspridd resten av kvällen.

Samtidigt utspann sig ett litet samtal mellan Schönstein och Andersson.

»Det var en söt flicka det där», sade nämligen den förre, när de passerat paret. »Vem är det?»

71

»Det är fröken Lindblom, hon är — hm — så gott som — litet förlovad med mig.»

»Såå», sade Schönstein. »Tillåt mig gratulera. Presentera mig vid tillfälle för er fästmo — eller så gott som, ha ha!»

Två dagar senare mötte Andersson Majken på Östran och gjorde sällskap. Och Majken, som till en början var litet stram, tinade efter tio minuter så fullständigt upp, att Andersson beslöt att genast avfyra den högviktiga frågan och få ett bestämt svar. Han hade nu lärt sig att inte försumma det psykologiska ögonblicket.

Men när detta ögonblick omsider anlände, anlände även en oförutsedd händelse.

Händelsen var den store miljonären Josef B. Schönstein, som kom uppifrån avenyen och demonstrativt saktade farten, småleende som en kyrkängel.

Andersson kunde inte motstå lusten att briljera med bekantskapen utan presenterade. Schönstein var en aimabel karl, det blev supé med champagne och dylikt, och när detta var slut, hjälpte han

72

Andersson att följa Majken till porten.

Dagen därpå ringde Andersson upp Majken för att höra om hon ville promenera ett slag på kvällen. Tråkigt nog var hon upptagen. Kvällen därpå var hon bortbjuden, sedan var det överarbete och annat kväll efter kväll tills Andersson en middag, efter att ha väntat tjugu minuter utanför hennes port lyckades träffa henne.

Han beslöt att genast göra slag i saken och gick alltså på i ullstrumporna.

»Majken», sade han. »Det är en sak som jag vill tala med dig om. En viktig sak.»

»Det var lustigt!» sade Majken.

»Nej, det är alls inte lustigt, utan det ramaste allvar.»

»Skall du tala allvar. Nej, hör du!»

»Majken, jag älskar dig!»

»Vad gör du, sa' du?»

»Älskar dig!»

»Jaså, gör du det?»

Det där lät inte vidare uppmuntrande — men Anderson fortsatte ändå.

»Jag har älskat dig länge, Majken. Min affär är ju inte så stor än, men — —»

»Hör du John!» avbröt flickan. »Jag vet vad du vill säga. Bry dig inte om det, du.»

»Vad — — menar du — — ämnar du — — säga nej?»

»Ja.»

»Men vad är anledningen? Säg åtminstone anledningen», bad den förkrossade Andersson.

»Anledningen är den, att jag i slutet av månaden förlovar mig med Josef.»

»Josef? Josef? Vem är det?»

»Herr Schönstein, naturligtvis.»

Andersson tvärstannade. Så lyfte han på hatten, vände om och gick sakta nedåt gatan, följd av Tip-Top, som sorgset slokade med svansstumpen.

73

74

## ARTIGA KARLSSON

Karlsson är, i likhet med de flesta svenska herrar, vanligen något orakad, men i övrigt en fulländad gentleman, en omständighet, som i all synnerhet kommer till synes i hans bemötande mot damer, även om dessa äro bedagade, mindre sköna och t.o.m. medlemmar av F.K.P.R.

Härom dagen stod Karlsson på bakre plattformen av en spårvagn. Just när vagnen satte sig i gång sökte en dam hoppa upp, men som hon naturligtvis hade snubbelkjol, resulterade det hela i, att hon slog en vacker saltomortal bakåt, och landade på bakhuvudet i stensättningen. Den uppsättning av stålfjädrar och valkar, som hon använde för att hålla lockfrisuren chic tog emellertid emot stöten, så att själva den lilla levande kärna, som omsorgsfullt doldes djupt inne i burret, blev fullkomligt oskadad.

Emellertid hade Karlsson inte varit överksam medan det lilla flickebarnet roterade i atmosfären. Med ett ryck i signalsträngen hade han stoppat vagnen, hoppat av — framåt, ty han var man — och i samma ögonblick som damens huvud lugnt lade sig till ro på sina stålfjädrar var Karlsson där.

Med oändlig ömhet lyfte han upp damen, borstade av hennes kläder och hjälpte henne upp på vagnen. Hon tackade honom på damers sed med en blick, som om hans blotta existens vore en dödlig förolämpning mot henne.

Karlsson smålog hult och vackert. Tog av hatten och bugade djupt. Damen vände hastigt på huvudet, och körde ett hattnålsspjut in i Karlssons vänstra öga.

Karlsson smålog än mera och bugade igen, med resultat att damens hattnål åter tangerade hans vänstra öga.

Karlsson log som en sol.

Men nu ingrep konduktören. Han var nämligen ung och nitisk, och tyckte inte om mordvapen i dagligt bruk.

»Hönnu fröken», sade han därför. »Ni körde hattnålen i den herrns öga.»

Karlsson gav konduktören en förebrående blick, och damen sökte med sina blickar förintna både Karlsson och konduktören.

»Gör ingenting alls!» sade Karlsson till henne. »Om fruntimret tycker att det är roligt, får ni gärna sticka dit nålen en gång till.»

Och Karlsson smålog.

»Ja, skyddare ä' ju så dyra», muttrade konduktören. »De kosta ju ända till fem öre stycket.»

»Polis!» skrek damen. »Här blir ett ensamt fruntimer antastat på en spårvagn av två sluskar.»

75

76

»Ni har gjort fruntimret ledset», sade Karlsson allvarligt till konduktören. »Ni är en drulle!»

Samtidigt hoppade damen av vagnen, baklänges, och började åter rotera i atmosfären. Sekunden därpå fockade konduktören av Karlsson, därför att han använt ordet »drulle» vid tilltal av tjänsteman i tjänsteutövning.

77

Karlsson hann fram till damen just när hon landade på stålfjädrarna, hjälpte upp henne, borstade hennes kläder, bugade djupt, och fick åter hattnålen i vänstra ögat.

Men Karlsson bugade ännu djupare och smålog som aldrig förr.

Hans vänstra öga är nämligen av emalj.

78

## EN EGENDOMLIG LIKHET

Merkantile ambassadören Erik Carlcrantz, hemmahörande i rikets andra stad, var innehavare av ett fördelaktigt utseende, något lösa moraliska begrepp och en avgjord böjelse för det täcka könet. Denna böjelse besvarades varmt av könet i allmänhet och i synnerhet av fröken Stella på Stadt, en ung dam, som även delade Carlcrantz' båda förstnämnda, sympatiska karaktärsdrag. Det kan därför knappast förvåna den världserfarne läsaren, att en vacker dag när Stella var ledig, finna henne och bemålde Erik inkvarterade i ett rum i den närbelägna staden V-borgs Grand Hotell medan i resandeboken Carlcrantz' prydliga stil hade plitit ett »E. W. Carlcrantz med fru».

Men ett merkantilt sändebud har, som bekant, vänner var han drar fram, och olyckan ville, att Carlcrantz, när han och Stella kom in i matsalen för att få en bit före avresan fann ett bord besatt av några av sina kunder i stan och deras damer. Erik hälsade givetvis med utsökt artighet, men önskade samtidigt, när han såg damernas blickar, att Stella inte vore fullt så våldsamt extravagant i sin klädsel, och han insåg att det nu gällde att hålla tungan rätt i mun.

79

Olyckan ville emellertid, att Stella av portiern beställt ett rikstelefonsamtal, och knappt hade det såta paret börjat angripa smörgåsbordet, förrän denne funktionär visade sig i dörren och högt och tydligt sade:

»Fru Carlcrantz! Klart till Göteborg.»

Carlcrantz kände sig mindre väl, medan Stella var ute, och tog i ren distraktion tre snapsar en suite, men samtidigt var hans affärsmannahjärna i verksamhet och kläckte en idé.

När Stella kom tillbaka, hälsades hon därför med orden:

»Nå Marie, träffade du Sven?»

80

»Ja-ja men», svarade hon, utan att veta vad det var frågan om, men i känslan av att det var bäst att hålla med.

»Och han möter?»

»Ja visst!»

»Very good!»

Resten av samtalet fördes i lägre ton och vännerna ansträngde förgäves sina öron.

När måltiden var slut gick Stella upp för att göra sig i ordning till avresan, och Carlcrantz steg in i kaféet dit vännerna dragit sig, och blev glatt mottagen.

»Hå fasen, Carlcrantz», hojtade grosshandlar Pålsson, »inte visste jag att du var gift.»

Sällskapet grinade stilla, men Carlcrantz svarade med väl spelad oskuld:

»Gift? Nä det känner jag inte heller till!»

Allmän förvåning.

»Men frun — —?»

»Jaså hon! Det är min svägerska, Marie. Gift med min bror, ni förstår. Vi ska möta honom i Uddevalla, vi reser dit nu.»

81

»Åååh!» En missräknad kör från damerna.

»Men jag tycker att hon liknar en liten upppasserska jag sett någonstans», inföll grosshandlare Svensson misstänksamt.

»Alldeles ja, det har jag alltid sagt», instämde Carlcrantz glatt. »Hon är lik Stella på Stadt, som om de voro tvillingsystrar, men det vill hon inte höra talas om. Där ha vi henne för resten, ajöken mitt herrskap!»

»Å nej, gå inte», bådo damerna. »Presentera er svägerska.» Och Carlcrantz presenterade.

Det blev en trevlig halvtimme. Damerna blevo förtjusta i fru Carlcrantz, och Svensson skämtade om likheten med Stella på Stadt, »fastän det var ju stor skillnad förstås», och damerna avvisade indignerat varje tal om en sådan likhet.

Så slog avskedets timme. Vagnen var framkörd och Carlcrantz var ute för att ordna bagaget. Så visade han sig i dörren:

82

»Skynda dig nu», sade han.

Men damerna hade svårt att skiljas.

Så gick han och skaffade en cigarr och pratade i kiosken ett slag, tills han märkte, att han endast hade fem minuter att hinna till stationen på. Som en blixtnöje var han vid kafédörren och avbröt damernas animerade avskedstagande med ett ivrigt:

»Skynda dig, *Stella*, tåget går om fem minuter.»

Ett ögonblick föll en andlös tystnad över sällskapet. Så skyndade *Stella* sig.

83

## REVYBESÖKET

Maud och Fanny, som sent omsider fått sina sommarbrev — man vet ju hurdana sömmerskor äro — voro ute och sågo på sta'n, och de tyckte själva att de pryddo upp den.

Det tyckte synbarligen också två unga, vidbrättade herrar av stadens affärstyp, och som beslut och handling, även hos köpmän i mindre framskjuten ställning i Göteborg äro ett, så bådo de unga gentlemännen att få göra sällskap.

Maud och Fanny lyfte indignerat näsorna ytterligare en centimeter mot zenith, och fortsatte oberörda sin väg. Men de båda herrarna voro också fullkomligt oberörda, och upprepade sin begäran.

Nu rodnade Maud litet, bevärdigade den närmaste med en blick och sade kort och kallt:

84

»Var så god och låt oss vara i fred.»

»Men, bästa fröken. Det är en abnormitet, att två så förtjusande damer gå utan sällskap.»

Mauds och Fannys hjärtan veknade litet.

»Jag skall be att få tala om, att vi inte stifta bekantskap med herrar på gatorna.»

»Det förstå vi så väl, så. Men låt oss nu få utgöra undantaget, som bekräftar regeln.»

Maud och Fanny växlade en blick, och den sade så mycket som: »Tja, låt gå! Det är ju alltid ett äventyr för ett par familjeflickor. Men då gå vi direkt hem.»

Flickor ha, som bekant, begåvningen att kunna tala med ögonen.

Då gentlemännen icke vidare blevo motsagda, specialiserade de sig på var sin unga dam, och Maud och Fanny bemötte dem ganska nådigt. Efter tio minuter voro de vid damernas port, och dessa sade, trots energiska övertalningsförsök, ett kallt adjö.

85

I sista minuten grep dock en av de båda ynglingarna efter ett halmstrå, ty si flickebarnen voro söta:

»Men om nu damerna nödvändigt ska gå, så kan ni väl följa med oss och se revyn i morgon kväll?»

Och till Fannys oerhörda häpnad svarade Maud genast:

»Ja tack, det vill vi visst det! Vi ha länge längtat efter att få se revyn.»

Herrarna skeno av belåtenhet.

»Härligt! Vart få vi skicka biljetterna?»

»Ja, adressen se ni, och namnen....»

»Tillåt oss! Bergman och Jonsson!»

»Alma Karlson och Maria Anderson.»

Så skildes sällskapet för att träffas dagen därpå.

Alma Karlson var husjungfru i Mauds och Fannys hem, gammal trotjänarinna, ilsken, ogift och följaktligen manhaterska. Maria Anderson var också till åren kommen kokerska i samma familj, ogift med ovannämnda konsekvenser, och dessutom litet religiös. Ingen av dem var just av det slag, som en ung man skulle välja till ledsagarinna ens tvärs över gatan, än se'n då genom livet, och båda visste det.

86

Till dessa båda damer anlände nästa eftermiddag ett par biljetter till sommar-teatern, och följden blev att deras liv under den närmaste halvtimmen hängde på en tråd. Sedan gingo de till »fröknarna» för att höra vad de trodde.

»Beundrare!» sade Maud bestämt.

»Är det möjligt, fröken?» undrade Maria tveksamt.

»Underligare har man hört», inföll Alma morskt och satte näsan i vädret. »Man är väl inte så lastgammal heller, och ser ju ganska skaplig ut.»

»Alma har fullkomligt rätt», instämde Fanny. »Det är någon, som sett er, och blivit betagen.»

»Men tänk», gnällde Maria, »att bjuda mig en biljett till ett så syndigt nöje. Jag för min del kan inte och vill inte gå.»

87

»Prata inga dumheter, vi går!» avgjorde Alma. »Inte kan vi låta karlarna köpa de dyra biljetterna förgäves.»

»Men....»

»Visst skall Maria gå», övertalade fröknarna, och med Almas kraftiga bistånd lyckades de vända Marias ingalunda alltför motvilliga fötter från den rätta vägen till syndens stig.



Senare på kvällen pinglades till Erik och Kristian, de unga damernas för ögonblicket ordinarie, om sällskap på kvällen. Och när teatern slutade mötte de Alma och Maria.

»Nå, hur gick det?»

»Inte såg vi några karlar», svarade Alma med en glimt av missräkning i rösten. »Det satt ett par unga glopar där när vi kom, en bre've mej och en bre've Maria, å nog glodde dom alltid, men dom gick efter första akten, och för resten kunde det ju inte vara dom.»

88

Men borta i parken mötte de båda paren två herrar, som kastade hätska blickar på Erik och Kristian, men underlåto att hälsa på damerna.

89

## PIGANS FÄSTMAN

Lundbom satt i sin bekväma vilstol, gäspade och lutade huvudet mot den röda kudde med broderad inskrift: »Till min käre gubbe», som hans fru sytt åt honom, strax innan hon bad om den nya höstdräkten. Hans ögonlock sjönko sakta ned, och han försjönk i en ljuv, stilla slummer, en mild ro göt sig kring hans trötta själ, och en stilla, o, så stilla snarkning banade sig ur hans inre människa. Han hade det fridfullt, men det räckte inte länge. För en gift man räcker sådant sällan länge.

Pang! En dörr slog igen med en skräll, så att huset skakade i sina grundvalar, och den döva frun, som bor mitt emot Lundboms, skakade sitt ålderstigna kranium och klagade:

»Det är ännu fasligt, va dom spränger där borta i den nya gatan! Man skulle skriva i tidningen om'et!»

90

Lundbom själv hoppade högt i luften, hamnade vid nedkomsten på stolkarmen och yttrade saker och ting.

»Usch, så du yttrar dig, Lundbom!» sade Lundboms fru — det var hon, som på ovannämnda diskreta sätt kommit in. »Att du vill säga sådana saker i en dams närvaro.»

Lundbom for upp, som om han suttit på ett gross häftstift, tryckte ena handen mot sin skadade södra del och den andra mot hjärtat.

»Åh, förlåt!» sade han och såg sig omkring.

Så såg han på frun.

»Var farao är damen?»

Frun stelnade till. Med en imponerande gest pekade hon på sin egen omfattande kroppshydd, talade och sade med högtidlig värdighet:

»Här!»

Lundbom smålog.

»Jaså, bara du!»

91

Och så fortsatte han med iver och värdighet att yttra saker och ting. Men då brast fru Lundboms tålmod, och med en röst, som ingalunda lät som en kerubims flöjtklara stämma, kommenderade hon:

»Svär inte, Lundbom!!»

Lundbom bröt tvärt av tiraden och svalde i häpenheten ett par ord så fula, att hans blåa öga smög mot spritskåpet, där hans magenbitter förvarades.

»Men när du slår i dörrarna så etcetera», sade han urskuldande, »att du åstadkommer allvarlig kroppsskada på din herre — hm — din älskade make, så kan väl inte själva den bleklagde låta bli att idka ett enklare blomsterspråk!»

»Jag har orsak att slå i dörrarna», svarade frun med eftertryck.

»Vad är det?» frågade Lundbom intresserad, som om det varit fråga om ett förhör i Luthers lilla katekes.

»*Amalia har fästman!*»

92

Orden utslungades med en viss kläm, men tycktes inte åstadkomma beräknad verkan, ty Lundbom slog sig med det mest otillständiga sinneslugn åter ned i sin stol.

»Han sitter där ute i köket och håller henne om livet», fortsatte frun, i förhoppning att väcka sin makes slumrande anständighetskänsla.

»Det gör han rätt i», anmärkte Lundbom.

»Lundbom, Lundbom, vad säger du!» väsnades den hulda maken. »Det är ju oanständigt!»

»Nå, så för fåglarna, bed dem byta om, fastän jag inte kan inse, varför hon skall hålla honom om livet!»

Frun var nära att svimma, men hon gjorde det inte, ty hon hade ett värv att utföra här i världen först. Hon kände sin makt över sin fem fot långa make, en makt, som mera var av fysisk än moralisk art, och hon beslöt att använda den.

»Gå och kasta ut honom!» befalldes hon lugnt, men i en ton, som uteslöt all tanke på motsägelse.

93

»Men söta....»

»Gå!»

Lundbom gick.

Med vild blodtörst i varje anletsdrag väntade frun att få höra Amalias fästmans nödrop, när han av Lundboms mera beniga än muskulösa armar förpassades ut i den kalla världen. Och hennes väntan blev lång. Minut gick efter minut, det blev en kvart, det blev två, men fortfarande var allt fridfullt ute i köksregionerna. Men när 45 minuter försvunnit i evighetens hav, kunde hon inte hålla sig längre, utan gick på tå ut i köket.

Där mötte henne en syn, som talade om anspråkslösa människors enkla hemtrevnad.

Runt bordet sutto Amalia, fästmannen och Lundbom, de två sistnämnda i skjortärmarna, och spelade femkort och sista stick om fem öre, medan de läskade sina strupar med skummande pomril.

»Lundbom!» var allt frun kunde få fram, och den tilltalade vände sitt gemytliga ansikte mot henne. 94

»Slå dig ned, min vän!» sade den pliktförgätne med en inbjudande gest. »Så bli vi jämna par.» Och medvetslösheten bredde sin misskundsamma slöja över fru Lundboms själ. 95

## ETT LITET MISSFÖRSTÅND

När Karl Strandblad övergav Mimmi för att ägna sig åt en framstående ledamot av ett damkapell, svor Mimmi hat och blodig hämnd i evigheters evighet. Inte just därför att hon tog själva förlusten så särdeles hårt, ty om en ung man nonchalerar en flicka, så slocknar hennes intresse i regel med rekordhastighet, men bara det att han var i stånd till en så låg och lumpen handling upprörde henne i hennes innersta.

Men Karl var inte den enda människa, som Mimmi hatade. Hon hatade nämligen också Annie Svanberg.

Annie och Mimmi, som ett slag voro så pass goda vänner som ett par unga damer över huvud taget kunna bli, och det är ju inte så mycket, hade nämligen köpt en tombolalott tillsammans och på den hade de vunnit ett kort, som gällde för tjugufem ridtimmar. Ett sådant kort är ju lagom för en person, och för den skull beslöto de båda damerna att kasta lott om det. Annie vann. 96

Detta i och för sig själv var väl inte så farligt, men i samma veva fick Mimmi veta, att Annie kommit överens med (reservunder-) löjtnant Nordblom att rida tillsammans med honom, och fastän Mimmi inte särdeles intresserade sig för Nordblom, så var detta nog för att byta vänskapen i dödligt hat.

Nu ville ödet att Karl Strandblad, som var en man med obetydliga tillgångar men desto större längtan efter sådana, gick ned till sitt kontor vid samma tid som Annie red, och följden härav blev, att han ofta om morgnarna mötte henne, ofta ensam, men ibland i sällskap med Nordblom, som han inte kände.

Han lade naturligtvis märke till den unga damen, och hon till honom, och som han hade god skraddarkredit gjorde han ett fördelaktigt intryck på henne. 97

En söndag på Styrö kom han utan eget förvållande tillsammans med ett sällskap, där också Mimmi befann sig. De talades inte mycket vid, men när de så mötte ett annat sällskap, där Annie befann sig, och de båda damerna utbytte en översvallande söt hälsning, drog han sig närmare sin förra älskade.

»Hör du, Mimmi, vem var den där damen, som du hälsade på?» frågade han i en ton, som han sökte göra så likgiltig som möjligt.

Hon gav honom en snabb blick och fick genast en satanisk idé.

»Vet du inte det? Det är ju den rika fröken Svanberg. Arvtagerska till den där värmländske sågverksponentaten, som du naturligtvis hört talas om.»

»Svanberg?» sade Karl eftersinnande. Han hade aldrig hört namnet förr.

»Ja, det känner du väl till?»

»Naturligtvis! Honom känner jag mycket väl till», ljög Karl. 98

Och fröken Svanberg omgavs nu i hans själ av en liten extra gloria. Förgylld.

Hur Mimmi krånglade till det är inte gott att säga, men en halvtimme senare träffades hon och Annie, och kysstes varmt, som fientliga damer för sed ha. Med utomordentlig skicklighet ledde Mimmi samtalet och om en stund kom den efterlängtnade frågan.

»Vem är den där blonde herrn, du hade i sällskap?»

»Det är Karl Strandblad. Han slog litet för mig förr.»

»Såå!» Misstroget.

»Men jag var väl inte fin nog. Han behövde väl någon, som kan mera värdigt bära upp hans miljoner.»

»Miljoner?»

»Ja, hans pappa ägde ju en massa sågverk i Värmland. Nu har han alltsammans, och dessutom en

utmärkt affär här i stan.»

Vid denna tidpunkt sände ödet Karl till platsen, och han blev presenterad. Han och fröken Svanberg kommo sällsynt bra överens, och den kvällen skildes båda med en känsla av lycka på vänstra sidan av bröstet.

99

Under den närmaste tiden träffades de ofta, saken utvecklade sig normalt, och kulminerade en vacker afton på en soffa i Trädgårdsföreningen.

»Jag har inte en enda släkting», sade Karl. »Utom en kusin i Australien, och den är ju rätt avlägsen.»

»Jag står också ensam i världen», suckade Annie sakta.

Då grep Karl hennes händer på det traditionella sättet, talade och sade:

»Åh, Annie, låt mig —», och så vidare.

Några minuter senare, när Annie fått munnen ledig, viskade hon:

»Ska' vi bo här i sta'n?»

»Vilket du vill, älskade.»

»Jag har alltid älskat Värmland.»

»Så slå vi oss ned där då, det går ju lika bra.»

»Att bo i ett sådant där litet brukssamhälle är härligt.»

100

»Det är klart. I synnerhet när man som du är härskarinna där.»

»Ooo, Karl! Italien!»

Paus av vissa skäl.

»Säg, Karl, ska' vi ha automobil?»

»Sådana detaljer bestämmer du naturligtvis själv.»

»Ooo, Karl!»

Ny paus.

»Men en sak, älskade Annie. Vi gifta oss i stillhet. Inget stort bröllop utan bara en enkel vigsel, och sedan — Italien —»

»Ooo, Karl! Italien!»

Paus igen. Samma motiv.

Sakens vidare utveckling behöver inte detaljeras. Paret gifte sig enligt överenskommelse i stillhet, de bebo en trerumslägenhet i Majorna och tyckas leva lyckligt, fastän automobilköpet får anstå, i avvaktan på bättre konjunkturen i Karls affär.

Men Mimmi umgås inte i familjen.

101

## ETT KONVENANSPARTI

Fröken Margit lät den senaste missromanen sjunka ned i knät, och såg tvärs över rummet, där hennes intet ont anande moder var sysselsatt med att sticka en magvärmare.

»Mamma!» sade hon, utan ringaste förberedelse. »Jag är förlovad nu!»

»Igen?» kom det med välvilligt intresse från den minderårige bror Fille, som borta i ett hörn höll på att räkna ut hur många öre om dagen han skulle behöva spara av fickpengarna för att bli i stånd att subscribera på »Mördarkulan i San Fransisko» eller »Trapperns hemlighet».

Inlägget bemöttes med det förakt det förtjänade, men modern tog i stället ordet.

»Det ... hm ... det kom verkligen ganska plötsligt. Jag visste inte ens, att du tog emot uppvaktning från någon av våra unga manliga vänner.»

102

»Det har jag inte gjort heller», förklarade fröken Margit. »Den här har knappast sett åt mig ens förut, och han är förresten inte bekant i familjen.»

»Men kära Margit — —»

»Det är inte lönt att gräla, morsan lilla. Han skall bli.»

»Så säg då åtminstone vem det är, och vad han heter.»

»Han är fil. lic. och tar snart graden, och han heter bara Andersson.»

»Kors i herrans namn, tar du en bokmal», utbrast Fille, som i sitt stilla sinne närt det fåvitska hoppet att bli svåger med en general eller en pälsjägare. »Jag trodde att du skulle ha löjtnant Blixt.»

»Varför det?» frågade Margits moder.

»Därför att dom flirtade så skarpt på Styrso i somras», upplyste Fille tillmötesgående.

Margit rodnade litet, men låtsades inte höra.

103

»Jag är gränslöst kär i honom», sade hon drömmande.

»I Blixt?» frågade den vetgirige Fille.

»Var inte näsvis du, odåga! Mamma! Jag är gränslöst kär i Sven, i herr Andersson.»

»Jag kan förstå det, eftersom du sagt ja till honom.»

»Jag har inte sagt ja, kära mamma. Det är han, som sagt ja till mig.»

Margits mor var beredd på rätt stora överraskningar från sin dotters sida, men detta var dock något mer än hon väntat sig.

»Vad menar du, barn?»

»Att jag friat till honom naturligtvis, och fått ja. Fastän det gick inte med detsamma. Han tog mig för resten för pengarnas skull.»

Till och med Fille var mållös, och vad modern beträffar, väntade hon när som helst en nervattack.

»Ser mamma, det gick till så här. Vi träffades på badorten i somras, helt flyktigt bara, men alldeles tillräckligt för att jag skulle få klart för mig, att det var just en sådan karl som jag ville ha. En stor, stark, allvarlig och manlig karl, med snälla ögon och höga tankar om sig själv. För när en karl har snälla ögon, så får han gärna tänka hur högt som helst om sig själv, han är i alla fall alldeles borta, när det gäller oss kvinnor. Men det vet han inte om.

Nå, jag tog reda på, att vi hade en hel del gemensamma bekanta, och när vi kommo tillbaka till stan, så såg jag till att vi träffades. Det vill säga, jag såg till att han fick lov att träffa mig. Vi blevo närmare bekanta, och när jag fick fullkomligt klart för mig, att han var just precis den enda karl som jag skulle vilja ha, så beslöt jag att göra honom kär i mig.»

»Det var nog inte lätt», förmodade Fille.

»Nej, det var verkligen ganska svårt», medgav Margit oväntat nog. »Svårigheterna gjorde mig naturligtvis bara ännu mera pigg på saken. Och min pappa steg väl inte från boddräng till stor grosshandlare för inte heller. Någon släng av hans energi har jag väl fått.

Alltså började jag attacken på allvar. Vi träffades 'händelsevis' när han gick från högskolan och ibland dessemellan. Jag hade väldig tur i det fallet. Och hos gemensamma vänner stötte vi allt som oftast ihop.

Följden blev, att vi blevo särdeles goda vänner. Han berättade för mig om sina studier och planer, och jag var intresserad, verkligen intresserad, ty det rörde mig ju närmare än han anade. Och på det viset fick jag klart för mig, att han gärna ville fortsätta sina vetenskapliga studier, men helt säkert finge avstå, när han väl tagit graden. Den hade han i alla fall beslutat att ta. Orsaken var den gamla vanliga, han saknade sekiner.

Då hade jag min anfallsplan klar, och jag visste, att jag hade honom som i en liten ask. Det, som jag ämnade göra, fordrade visserligen en god portion mod, men jag visste, att jag hade tillräckligt av den varan för att utföra saken, om också inte utan hjärtklappning.

Jag satte det i verket för tre veckor sedan, när vi träffades på bjudningen på Weiles villa. Det var en vacker höstdag och vad var naturligare än att vi fram på kvällen drogo oss ut i trädgården för att titta på månen.»

»Men kära barn, du kunde ju rakt ha förkyllt dig», utbrast modern och tog nya tag i den för någon kongoneger avsedda magvärmaren.

»Ingen fara alls, mamma lilla. Jag var så varm så. Sven och jag hade redan hunnit vänja oss vid att vara tillsammans, och även nu kommo vi litet avsides från de andra. Den saken skötte jag om.

Vi satte oss på en trädgårdsbänk, och jag var förfärligt nervös och hjärtat slog vilt. Men jag vände mig ändå mot honom och sade så oskyldigt som helst:

'En hel mängd herrar ha sagt till mig att jag är söt. Tycker doktorn det också?'

Han såg på mig med ögon som om jag varit något slags underdjur. Jag har sällan sett någon så förvånad människa. Men han fattade sig ögonblickligen och svarade på sitt allvarliga sätt:

'Ja, fröken Margit, ni är verkligen mycket söt!'

'Vad tycker doktorn i övrigt om mig?'

Han skruvade sig litet, och kikade ur ögonvrårna.

'Hm ... ni är en i mitt tycke ytterst sympatisk ung dam.'

'Jag är rik också', upplyste jag naivt.

'Jag lyckönskar er, fröken Margit', sade han.

'Och dessutom är jag kär! I er!'

Gud, så överraskad karlen blev. Han formligen hoppade till, och jag undrar inte på det.

'Hur ... hur sa' ni?' stammade han.

'Jag sade, att jag är kär i er', upprepade jag, 'och om jag vore som ni, så skulle jag gifta mig med mig, eftersom jag är söt, sympatisk, rik och kär. Har ni lust?'

Nu smålog han litet besvärat.

'Man skall inte skämta med sådana saker, fröken Margit', sade han.

'Jag skämtar inte', sade jag, 'det är mitt blodiga allvar. Vill ni?'

104

105

106

107

108

'Menar ni verkligen allvar', frågade han tvivlande.

'På hedersord', svarade jag.

'Fröken Margit!' sade han då dröjande, efter att ha funderat en stund. 'Det är en högst oväntad situation. Jag måste erkänna att, fastän jag för er hyser en mycket stor aktning och — ja — även tillgivenhet, så älskar jag er ändå inte. Om jag således gifte mig med er, så vore motivet inte kärlek, utan helt enkelt det, att jag för att fortsätta mina vetenskapliga studier, behövde komma i en ekonomiskt tryggad ställning.'

'Spelar ingen roll vad ni tar mig för', svarade jag, 'bara ni gör det. Skola vi alltså anse oss förlovade. Här är min hand, slå till!'

109

Han tittade ett ögonblick forskande på mig, så slog han till. Då vände jag mig mot honom och smålog.

'Ni behöver inte kyssa mig om ni inte vill', sade jag.

Men ... men han gjorde det ändå!

Sen föreslog jag, att vi skulle hålla tyst med saken tills vidare. Jag hade nämligen mina små planer.

Sedan dess ha vi ofta mötts och varit tillsammans, och jag har observerat honom. Med tillfredsställelse. Och när tiden var inne, började jag nonchalera honom litet. Lät honom vänta förgäves, och gick ifrån honom efter att ha varit tillsammans bara en liten stund och sådant där. Och jag såg hur det tog. Till sist i går mötte jag honom inte när han gick från högskolan, men såg till, att han fick se mig i sällskap med Majas bror.

Det blev som jag väntat. Han var vit av vrede, när jag sedan träffade honom, och började förebrå mig. Jag var högdragen förstås.

110

'Min bästa Sven', sade jag. 'Med tanke på de omständigheter, under vilka vi förlovade oss, så tillät jag mig tro, att du snarast torde vara tacksam för att ibland få slippa mitt sällskap.'

Då teg han en stund och bara såg på mig. Så tog han mina händer och sade:

'Margit! Sedan dess har mycket förändrats. Jag har kommit på det klara med mig själv, och vet nu, att du är mig kärare än allt annat i världen.'

Då skrattade jag högt. Jag kunde verkligen inte låta bli.

'Har du kommit underfund med det först nu?' sade jag. 'Det har jag vetat länge!'

För det hade jag.»

111

## ANDERSSONS FRIERI

Mitt utanför Karl Gustav Anderssons fönster låg garvare Blomgrens trädgård. Det var en mycket vacker trädgård, men den saken hör egentligen inte hit, ty det enda, som intresserade Karl Gustav i den, var en vanlig grönmålad bänk, som stod idylliskt placerad under en stor ek strax intill Karl Gustavs fönster.

När Karl Gustav vid elvatiden på kvällen vanligen anlände hem, såg han nämligen vanligtvis å denna bänk garvare Blomgrens piga, som fast slutet i sin fästmans starka armar njöt den anspråkslösa kärlekslycka, som på detta sätt beskäres en lidande mänsklighet.

Visserligen varierade fästmannen inte så sällan, och ibland varierade även pigan, men detta ändrade ju inte sakförhållandet, utan Anderssons utsikt var alltid densamma, när han vid elvatiden kastade den sedvanliga blicken ut genom fönstret.

112

Nu var Karl Andersson en övertygad ungar, vilket i detta fall, liksom så ofta annars, betydde, att han i yngre dagar hyst en stor och allmänlig, om än inte särdeles broderlig, kärlek för det kön, som på mer eller mindre lösa grunder kallas det täcka.

Men nu var den tiden över. Han närmade sig hastigt fyrtioalet, kring hans tinningar hade håret glesnat, och magens diameter lät även en flyktig betraktare ana den välsituerade ungarlen.

Men den bild av stilla lycka, som regelbundet syntes utanför hans fönster, började, trots allt, att så småningom tära på hans nerver, och det värsta var, att den så småningom väckte domnade heta känslor i det, efter tusen och en förälskelse, som man kunde tycka, utbrunna hjärtat.

Han försökte låta bli att titta ut, men det gick inte. Han kikade, ilsket svärjande över sig själv mellan persiennpinnarna, och till sist började han känna avund och hat mot Blomgrens pigas fästman. När det gått så långt, att han mitt på dagen ertappade sig själv med att stirra ut genom kontorsfönstret och drömma, att han kände ett par mjuka kvinnoarmar sakta lindas kring sin hals, beslöt han att resa bort och rekreera sig, medan en expressbyrå flyttade hans husgeråd till en våning i andra ändan av staden.

113

Men Karl Gustav flyttade inte. Ty just i den vevan träffade han Dittan Karlsson.

Egentligen hade Karl Gustav lagt bort att bli bedårad av flickebarn, men den här gången blev han det i alla fall. Inte så, att han funderade på att gifta sig, alla dylika fåvitska tankar voro fjärran från honom, men i alla fall — — —. Det kunde ju vara angenämt med en liten sista flirt, innan han slog sig till ro och vilade på sina lagrar och fåtaliga grå hår.

Fröken Dittan å sin sida blev angenämt berörd av Karl Gustavs vederhäftiga utseende, och sedan

114

hon försiktigtvis hos hans bekanta hört sig för, så att hon var säker på, att det inte var falskt sken, mottog hon hans närmanden med en välberäknad kylig nådighet, som icke förfelade sin verkan på Karl Gustav.

Men någon slags flirt ville hon inte vara med om. Karl Gustav fick inte så mycket som smeka hennes lilla hand, ty vid minsta försök i den vägen överlämnade hon honom i sin moders ömma vård, och förhöll sig själv mera passiv. Och som Karl Gustav ansåg, att en kyss av en vacker flicka var bättre än tio av hennes mamma, ökade detta endast hans energi.

I svagare stunder tänkte han till och med på att löpa den tydliga risken av äktenskap som förefanns, och, resonerade han då, även om en sådan olycka skedde, så var ju ingen olycka skedd.

Fröken Dittan fann emellertid, att det hela gick för sakta, och beslöt att bringa saken till sin spets. Till den ändan inbjöds Andersson i familjen, och placerades i ett rum, som var romantiskt upplyst av en röd ampel.

115

Och när Anderssons sinne lättats något genom några glas likör, började fröken Dittan tala om kärlek. Kärlek i allmänhet.

»Säj, fröken Karlsson», sade då Karl Gustav med vek röst. »Har ni någonsin varit kär?»

Fröken Dittan gav honom en blick.

»Äh, kyss Karlsson!» svarade hon mera skämtsamt än elegant.

Det gjorde Karl Gustav, men just i det psykologiska ögonblicket kom fröken Dittans mamma in i rummet.

Så nu är Karl Gustav fast!

116

## EN MUSIKALISK UNDERHÅLLNING

Det finns folk, som anser en inbrottstjuv vara något så avskyvärt, att inte ens en skatteindrivare förefaller dem mera vidrig.

Jag delar inte denna åsikt. Även en inbrottstjuv är en människa, och jag känner ett djupt medlidande med inbrottstjuven Adalbert Svensson-Västerfeldt-Klingberg-Nordbom-Frisk, när jag tänker på det förfärliga öde, som drabbat honom.

Adalbert Svensson etcetera valde tidigt inbrottstjuvens ganska otacksamma yrke — otacksamt då man betänker att varje inbrott enligt statistiken endast inbringar i medeltal kr. 1:67, och detta oftast i varor. — Hans första bragd bragte honom två burkar anjovis, nio kronor i kontanter och fyra månaders fritt husrum, och bländad av denna glänsande succès på ett så tidigt stadium av sin bana gjorde Svensson etcetera inbrottet till sitt livskall.

117

Han utövade sitt yrke i rätt många år, då och då med ett på myndigheternas initiativ tillkommet uppehåll, och hade väl fortsatt ännu, om han inte en vacker dag i höstas mitt på blanka förmiddagen genom en öppen tamburdörr stigit in i Antonio Personis våning.

Svensson etcetera smög, som sagt in i tamburen och granskade kläderna. Åhjo, där fanns ju ett och annat plagg som kunde nubbas på, men vad fanns kanske inte i våningen?

Svensson etcetera gläntade på en dörr. Ingen var inne, och ljudlöst som en skugga gled han in i rummet. Men knappast hade han hunnit in förrän tamburdörren öppnades och någon kom.

Det gällde att handla raskt, och det gjorde Svensson. Han hoppade genast in i en garderob och stängde försiktigt dörren efter sig.

Det var hög tid, ty ögonblicket därpå steg Antonio Personi själv in i rummet, som Svensson nyss så diskret lämnat.

118

Antonio Personi var från Genua, — sade han. I verkligheten hade hans vagga stått i det för sin kaffekask så vida berömda Uddevalla. Och hans yrke var att ge musiklektioner. Nu väntade han inom kort en elev, och som det alltid var hans vana att låta eleverna mötas av en kaskad av ljuva toner grep han sin fiol och började spela en av Beethovens sonater.

Om inbrottstjuven Adalbert Svensson-Västerfeldt-Klingberg-Nordbom-Frisk varit musikalisk, hade han förmodligen då blivit mördare, ty Personi spelade inte särdeles väl, och hans lektioner kostade endast sjuttiofem öre i timmen. Men lyckligtvis var Svensson etcetera inte musikalisk, men han led ändå, ty han var inte van vid den sortens musik. Han föredrog vida »Fången på Älvsborg» och »Kostervalsen».

Eleven var inte vidare punktlig av sig och Personi fick länge vänta och spela. Fiolens tarmsträngar släppte ut hesa skri, kvidan och klagan, och inbrottstjuven blev allt mera sorgsen.

119

Straffarbete var han van vid, och mycket stryk hade han fått i sina da'r, så det kunde han stå ut med, men detta var en fullkomligt ny erfarenhet, och han beslöt i sitt stilla sinne, att den dag sådant infördes i statens fängelser, skulle han ägna sig åt ett annat yrke.

Till sist kom eleven och Svensson fick lite ro. Hans hjärta var fyllt av tacksamhet, och han kisade försiktigt genom dörrspringan för att se om det funnes utsikter att rummet skulle bli tomt, i vilket fall han ämnade kila ut i tamburen, norpa en rock och för evigt lämna Antonio Personis hemtrevliga bostad åt sitt öde.

Men det hoppet svek honom. Fastän han inte anade det hade hans lidanden knappast börjat

ännu, och det, som han redan utstått skulle snart förblekna mot det förfärliga öde som väntade honom. Personi skulle nämligen ge musiklektion. 120

Svensson såg snart nog på Personi och hans unge elev, att de inte ämnade lämna rummet på en god stund, och han satte sig därför bekvämt på garderobsgolvet och lutade huvudet mot knäna. Det var lugnt och skönt där inne, utifrån rummet trängde endast två röster dämpat genom dörren, och Svensson var nära att somna, när plötsligt ett gräsligt ljud brutalt bröt tystnaden.

Svensson bleknade och svetten trängde fram på hans panna. Detta var det hemskaste han hört. Hans inälvor vred sig, hans hjärna sågades sönder av det ohyggliga ljudet och Svenssons nerver trasslade ihop sig i en enda liten oredig bunt djupt där inne.

»Det är mord!» tänkte Svensson. »Det är nödrop! Skall jag rusa till hjälp?»

Han var redan nära att rusa ut när försiktigheten tog överhand och han nöjde sig med att kika.

Ute i rummet såg han en mycket fridfull scen. En ung man stod framför ett notställ och misshandlade, med blicken stelt fästad på noterna, med känsla och övertygelse ett musikstycke, medan Personi stod bakom, och med synbart gillande följde med i noterna. 121

Svensson sjönk utmattad tillbaka och stack fingrarna i öronen. Men det hjälpte inte. Ingenting kunde utestänga de underbara ljud, som den unge mannen med fiolen åstadkom. De trängde utan ansträngning genom märg och ben hos Svensson, och inbrottstjuven började önska, att han aldrig blivit född eller åtminstone fått dö när han var liten.

När musiken äntligen slutat föreföll det Svensson, som om den varat i cirka sexton år, och med ett halvkvävt flämtande av lättnad kikade han åter ut.

Herr Personi var sysselsatt med att gratulera sin elev.

»Ni tar er, herr Anderblom», sade han uppmuntrande. »Ni tar er! Ni spelar redan utomordentligt. Bara på en vecka har ni förbättrat er på ett underbart sätt.» 122

En suck undslapp Svensson.

»Gudskelov för att jag inte var här för en vecka sedan», tänkte han. »Då hade jag varit död nu.»

»Jag övar mig flitigt hemma», sade herr Anderblom blygsamt.

»Må himlen förskona mig från att bo i samma kvarter som han», bad inbrottstjuven Svensson med en andakt, som annars brukade vara ganska främmande för honom.

Nåja, den bönen fanns ju utsikter att få hörd. Svensson brukade allt som oftast bo på Långholmen och herr Anderblom hade hittills varit en mycket ordentlig ung man, om man undantar hans svaghet för musik.

Svenssons respit blev emellertid icke långvarig, ty utan allt för långt dröjsmål tog herr Anderblom med verklig energi upp fingerövningar, medan Personi sjöng med.

Övningarna gjorde inte Svensson så särdeles mycket ty hans nerver lågo ju redan i en liten härva och blevo för varje stråckdrag allt mera okänsliga för tarmgnisslet. Men sången! 123

Personi var inte särdeles väl lämpad till operasångare, men det visste han inte. Svensson visste det heller inte när han kom, men det uppenbarades för honom med all önskvärd tydlighet när Personi började sjunga.

»Tralalala, tralalala!» följde han fiolistens löpningar, men om Svensson just då haft litet friare spelrum, så hade han säkert presterat en löpning, som inte ens mästaren Craig, långt mindre Personi, mäktat följa.

Just när Svensson stod i begrepp att passera vansinnets gräns, och från en energisk och företagsam inbrottstjuv förvandlas till en rasande dåre, tog fingerövningen slut. Svensson återvann med en kraftansträngning sinnesjämvikten och tittade åter ut.

»Berömmar han honom nu, så slår jag ihjäl dem båda två», sade han till sig själv, och det fanns en manlig beslutsamhet bakom de manliga orden. 124

Lyckligtvis berömde inte Personi sin elev.

»Herr Anderblom får inte den rätta klämman i sextondelarna», sade han. »Det skall vara större fart och jämnhet. Det tar lång tid innan den där vänstra handen blir så mjuk och smidig som den här.»

Och han höll upp sin egen vänstra hand till herr Anderbloms och Svenssons beskådande. Den såg inte så värst mjuk ut. Tvärtom var den ganska tjock och röd och knogarna sutto som stora knölar på den, men herr Anderblom gav den dock en blick av djup beundran.

»Ja, signor Personi är styv», sade han.

»Det kan jag verkligen, utan att skryta, säga om mig själv», medgav Personi alls icke motvilligt. »Vill herr Anderblom höra på mina trettiotvåendelar.»

Det ville herr Anderblom gärna, och Svensson högst ogärna. Men som Svensson inte var i tillfälle att avge sitt votum, så kommo trettiotvåendelarna som en virvlande kaskad. 125

Stönande av smärta sjönk Svensson ihop inne i garderoben, men lyckligtvis blev det kort. Personi kunde inte spela trettiotvåendelar en längre stund utan att komma av sig, det visste han med sig, och avbröt därför snart.

»Är det något annat, som herr Anderblom vill höra mig spela?» frågade han därefter älskvärt.

Svensson väntade med fasa ett jakande svar, och det kom, men på ett sätt som överskred hans vildaste farhågor.

»Gärna», sade Anderblom. »Men ännu hellre vill jag höra signor Personi sjunga 'Bliv min, så är världen min', och ackompanjera sig själv på pianot, som signor Personi gjorde i lördags.»

Då fattade Svensson sitt beslut. Med en kraftig spark öppnade han dörren, steg ut på golvet, bugade artigt och sade:

»Jag är inbrottstjuven Svensson-Väster-feldt-Klingberg-Nordbom-Frisk, straffad för sex resor. Har brutit mig in här för att knycka något. Skulle inte herrarna vilja ha den godheten att ringa efter polisen, och bedja den göra klar en riktigt lugn och stilla cell.» 126

127

## FRIMÄRKET

Huruvida filatelister kunna anses fullkomligt kloka eller ej är en fråga, som i många år sysselsatt den vetenskapliga världen. Jag vill inte här söka besvara den, utan nöjer mig med att konstatera, att Broman var filatelist.

Inte en sådan där ärkefilatelist, som känner varje frimärke i världen bättre än sin egen mamma och när som helst kan korrigerera Senfs katalog, nej Broman var mera amatörmässig, och det fanns ögonblick då han kunde bli tveksam om Andorras tio centimeter blått från 1876 var mera värd än Venezuela röda tian 1888 eller tvärt om.

Denna lilla svaghet låtsades han aldrig om, utan uppträdde gent emot andra frimärkssamlare alltid, som om aldrig ett frimärke utgått från trycket utan att han visste både hur många taggar det hade och hurudan vattenstämpeln såg ut. Men hemma i ensamheten läste han Senf och studerade sitt album, och fällde många bittra tårar över att han trots allt besvär icke lyckades lära sig dem utantill. 128

En eftermiddag när Broman satt hemma och klistrade i sitt album ringde det på hans dörrklocka, och Broman gick själv och öppnade.

Utänför stod en pojke med mössan i ena handen och ett frimärke i den andra.

»Är detta herr Broman?» frågade pojken.

»Ja», svarade Broman med värdighet. »Och det är i min egenskap av framstående frimärkssamlare som du söker mig kan jag förstå.»

»Jag har ett märke, som jag ville sälja», sade pojken. »Jag köpte det i en cigarrbutik för trettiofem öre, men jag tror bestämt att det är fint.»

Broman tog märket, betraktade det och skrattade överlägset. Det var ett blått märke från Mauritius, som Broman aldrig hade sett förr, men det gick ju inte an för honom att låtsas om. 129

»Det där är ingenting», sade han. »Absolut strunt! Sådana har jag i buntar där inne. Nej du, det köper jag inte.»

Pojken såg litet nedslagen ut.

»Ja, men jag tror bestämt att det är fint», sade han. »Vill inte herr Broman köpa det för en krona?»

Broman höll på att tappa andan.

»En krona», skrek han. »Vet du inte hut, din lille rackare! Är du verkligen fräck nog att komma hit och tala om att du gett trettiofem öre och så begära en krona. När jag säger att jag har hundratals likadana inne. Ut med dig ditt lilla fä, och våga dig inte hit mer!»

Med hjälp av Bromans fot avlägsnade gossen sig hastigt och Broman steg åter in, nöjd och belåten med att ha hävdats sitt anseende som frimärkssamlare.

Men när han åter fick tag i sitt album för att börja klistra, föll det honom in att det kunde vara intressant att slå upp Mauritius och se hur det märket stod. En minut senare låg Broman halvvägs ut genom fönstret och kikade efter pojken. Men han var tyvärr försvunnen. 130

Märket var i albumet försett med bokstäverna S.G.R., vilket betydde »Sehr grosse Rarität.»

Hur Broman kom utför trapporna visste han inte, men han befann sig i alla fall en kort stund senare nere på gatan och frågade alla han mötte om de sett en liten gosse med blå rock och bruna byxor. En del hade verkligen sett honom, än gå åt ena hållet än åt det andra, och Broman störtade alltid efter, för att till slut finna, att det var en helt annan liten gosse än den han ville ha fatt.

Efter två timmars fruktlöst sökande begav sig Broman nedslagen på väg hem. Det som mest retade honom var, att han bett gossen aldrig komma igen, annars hade det måhända funnits utsikter att få tag i honom. Men — — 131

Han förbannade sin fåfänga, att inte slå upp märket i Senf innan han bad pojken byta klimat. Tack vare den gick ett märke, som antagligen var värt ett par hundra kronor, ifrån honom. Förkrossad sjönk han ned i en stol och tog en grogg.

Det ringde på telefonen, och han svarade. Det var hans frimärkshandlare, som ville skicka ett urval.

»Skicka», sade Broman. »Men hör nu ni. Känner ni till den blå Mauritius!»



»Ha, ha, ha!» skrattade frimärkshandlaren. »Herr Broman skämtar. Vem känner inte till *den*.»

»*Den!*» Broman bleknade. »Hm! Jag — jag för min del kan inte just nu påminna mig — —», sade han.

»Jo den, herr Broman, finns bara två, eller rättare sagt ett i världen. Det fanns två för ett par år sen, men det ena försvann och man har inte återfunnit det. Det andra såldes förra året i London på en frimärksauktion för sjuttiofyra tusen kronor till lord — — Hallå! Hallå! Hallå! Är ni där?»

132

Men Broman svarade inte. Han låg avsvimmad bredvid apparaten.

Från denna tid var Broman förlorad för världen. Till en början annonserade han i alla tidningar efter en liten gosse i blå rock och bruna byxor, men utan resultat. Så sålde han sin affär och började tillbringa sina dagar ute på gatorna. Gata upp och gata ned gick han dag ut och dag in, besökte alla barnhus, skolor och barnföreställningar på cirkus, men sin gosse fann han ändå inte.

Han till och med ritade gossens porträtt själv ur minnet och publicerade det i stadens tidningar, men detta snarare försvårade än underlättade sökandet.

Bromans anseende var i stadigt sjunkande. Hans vänner gingo helst ur vägen när de mötte honom på gatorna, och skakade beklagande på huvudet när hans namn nämndes.

Men en gång mötte han på gatan en liten gosse, som artigt hälsade på honom. Bromans irrande blick dröjde ett ögonblick på gossen. Det var ett fullt främmande barn, klädd i brun rock och blå byxor.

133

»Goddag, min lille vän», sade Broman vänligt. »Du känner inte händelsevis till vem som har de bruna byxorna, som höra till din rock och den blå rock som hör till dina byxor.»

»Nä», sade pojken. »De har aldrig vatt några, för vepan är gjord av farsans gamla brallor och brallorna av morsans underkjol.»

»Jaså», sade Broman. »Men varför hälsade du på mig.»

»Därför att jag är bekant me' herr Broman», svarade gossen. »Jag försökte kursa ett frimärke till herr Broman för en tid sen.»

»Från Mauritius!» skrek Broman och grep pojken i axlarna, så att pojken gallhojade:

»Låt bli! Jag har inget ont gjort.»

En äldre dam ingrep och uppmanade Broman att inte misshandla barnet, och en ung man från Söder erbjöd sig att lägga till honom på klotet så att han skulle bli plattfotad.

134

Men Broman brydde sig inte om sådant. Han tryckte pojken till sitt bröst, ropade an en bil och hoppade in med pojken i famnen.

»Säg till chauffören var du bor!» sade han och pojken lydde beredvilligt.

När bilen var i gång tog Broman upp en hundralapp och gav pojken, som genast fick klart för sig att Broman var velig.

»Det är betalning för märket», sade Broman. »Jag köper det av dig för hundra kronor.»

»Buuu!» sade pojken.

»Vad farao tjuter du för?»

»Buuu! De' har jag sålt till Ville Andersson för tio öre å en biljett till bio.»

»Tjut inte!» sade Broman. »Du får behålla hundralappen i alla fall. Kör till Vilhelm Anderssons bostad.»

Efter något besvär anträffades Ville Andersson, men han hade sålt märket till Jonne Bergström och var nära att begå självmord när Bromans originalgosse meddelade, att det var värt hundra kronor.

135

Jonne Bergström anträffades på Kalle Svenssons bakgård, ingripen i ett animerat slagsmål med den senare. Umgänget avbröts av Bromans ankomst, men fortsattes åter med oförminskad iver, när det befanns att Kalle Svensson nu var ägare till märket. I den upptuktelse, som Jonne Bergström på grund härav fann sig föranlåten att tilldela honom deltog även Ville Andersson med entusiasm, och Broman kunde endast med stora svårigheter skilja de kämpande åt.

Märket fanns i Kalle Svenssons album, och Broman bjöd på stående fot hundra kronor för det.

»Herrn får allt ge två hundra», sade Kalle Svenssons pappa, som olyckligtvis var hemma. »De' ä de' nog värt.»

»Herrn får det för en tia», sade Kalle Svensson själv. »Bara herrn ger mig kovan och inte låter farsan få den.»

När herr Svensson senior agat sin son fortsattes diskussionen, och resultatet blev, att herr Broman mot en summa av två hundra kronor blev ägare till märket.

136

Broman var överlycklig. Glädjen formligen rann över och han kunde inte hålla tätt med sin lycka, utan sade innan han gick:

»Herr Svensson! Detta är den lyckligaste dagen i mitt liv. Jag har sökt det här märket i månader. Hela mitt livs lycka hänger på det. Det är värt sjuttiofyra tusen.»

Den aga som Kalle Svensson fått mottaga av sin fader och sina vänner var ett intet mot vad som hände Broman. Svensson var en stark karl, och han lovade att piska livet ur Broman, om han inte fick tillbaka märket, allt under det han bearbetade honom med allt det lösöre som fanns inom

räckhåll.

Broman lyckades dock rycka sig lös till sist, och fastän hans utseende var i hög grad förändrat var han fullt lycklig, ty han hade frimärket med sig när han sprang nedåt gatan, följd av Svensson med son, Jonne Bergström, Ville Andersson, originalgossen, en del av deras vänner samt ännu större del av gatans stenläggning. Till sist fick han tag i en bil, och undkom med livet.

137

Han körde direkt till frimärkshandlaren. Inte för att sälja märket. Det var inte till salu för en miljon, men för att visa sitt fynd. Som ett glädjestrålande bylte av blod och trasor steg han in i butiken och sträckte fram märket till benäget påseende.

»Se här!» skrek han. »Här är den försvunna blå Mauritius, värd sjuttiofå tusen.»

»Nu skämtar herr Broman igen.»

»Vafalls», röt Broman. »Är det inte den blå Mauritius?»

»Jo, nog är den blå alltid», svarade frimärkshandlaren. »Och nog är den Mauritius alltid. Men inte är det den stora rariteten. Den här är på sin höjd värd trettiofem öre.»

Broman sitter häktad nu. För mordförsök mot frimärkshandlaren.

138

## ETT UTSTÄLLNINGSBESÖK

Jag var i somras i Köpenhamn och tittade på Baltiska utställningen.

Det var trevligt där. Sundet gnistrade blått, och solen sken och gröna voro löven. Om nätterna sjöng näktergalen, säger folk, som hört den. Om dagarna drack jag Tom Collins. Hade jag inte gjort det så vore jag stilla avliden för länge sen.

Redan när jag lämnade Stockholm började det. Det var på järnvägen. Jag stod på plattformen och rökte en cigarrett, när en herre, som såg ut som om han ägde tåget, kom och ställde sig bredvid mig. Han tände en cigarr, spottade på mina skor och slängde den brinnande tändstickan i det torra gräset på banvallen.

Jag trodde knappast att han ägde tåget, ännu mindre banvallen. Att han i varje fall inte ägde mina skor var jag fullkomligt säker på.

139

Alltså tog jag den vackra blå näsduk han har i sin bröstficka och torkade av de nobla lackskor, som jag köpt på kredit. Mannen fick genast en frisk, men inte direkt vacker röd färg i ansiktet och frågade vad (ett fult ord) jag egentligen menade.

Jag svarade inte. Jag talar sällan med obekanta, så vida de inte äro unga, vackra damer. Man är väl svensk.

Då kom han emellertid nära mig, förmodligen för att jag skulle kunna se bättre, och frågade, om jag visste vem han var.

»Nej», svarade jag. »Jag läser inte Polisunderrättelser!»

»Er ska den lede ta!» upplyste han.

»Om ni anser det vara er plikt, så låt gå!» svarade jag. »Men jag vill bara skicka av ett telegram från nästa station först.»

En kort stund betraktade vi tigande varandra. Så spottade han tre gånger på Sörmland och gick in i vagnen.

140

Jag vet inte alls vad han hade emot Sörmland. Jag tyckte att det var bedårande vackert, när det gled förbi i kvällsbrytningen.

En stund senare gick jag också in i vagnen och träffade där en god vän, som blev glad över att få se mig och bad att få presentera sin farbror, som var en av mina trognaste läsare och gärna ville träffa mig.

Smickrad bad jag honom ta fram gubben och uttalade den förvissningen att jag skulle bli förtjust i honom.

Naturligtvis var det karlen från plattformen!

Vi skakade hand och vanställde våra ansikten med vänliga leenden samt skildes så snart som möjligt.

Senare sade jag till min vän:

»Du får förlåta, att jag talar rent ut, men jag tycker inte om din farbror. Han ser ut som en korsning mellan babian och skomakaränka och tycks i övrigt vara en ganska avsevärd drulle.»

141

»Vilken själarnas sympati», sade min vän. »Han sade ungefär detsamma om dig. Han påstod sig aldrig ha haft olyckan att möta någon mera renodlad fähund.»

»Då har han väl undantagit sina släktingar!» svarade jag, varefter vi skildes. Vi ha sedan noggrannt sett till, att vi aldrig mera råkats.

På morgonkvisten anlände vi till den skånska huvudstaden. Den var flaggpydd, en sak som mycket smickrade mig. Undrar vem det var, som sladdrat om att jag skulle komma.

Efter något besvär fick jag hyra platsen under sängen i ett hotellrum, och det ansågs vara tur, att jag fått någon plats alls. Hotellet var nämligen i likhet med alla andra hotell i staden, ganska fullt av folk. Ovanför mig — i sängen — bodde en generalmajor, på schäslongen bodde en fabrikör

från Borås, under schäslongen bodde en grosshandlare från Göteborg, mitt på golvet bodde en resetalare och på en krok i garderoben hängde en timmerhandlare från Gnesta. 142

Det gick mycket bra, och vi trivdes gott tillsammans. Det enda som störde idyllen var, att resetalaren talade även i sömnen, men sedan vi krokat ned timmerhandlaren och i stället hängt resetalaren i garderoben blev han lugnare.

Min vän Lagerstorm, som jag sedan träffade på utställningen anförtrorde mig, att han var inneboende hos tillfällighetsarbetaren Karl med Bladen under en presenning nära färjans tilläggsplats. För detta betalade han femtio öre och en bärsa per dygn, varförutom tjugufem öre gick åt till insektpulver.

En annan bekant, som inte lyckats finna någon bostad alls, gick varje afton fram till en poliskonstapel och tilltalade honom med det i södra Sverige mycket gouterade skällsordet:

»Dröft!»

Sedan fick han husrum för den natten. Men hyran ökades i allt mer stigande skala: första resan fem kronor, andra tio, tredje femton o.s.v. 143

Trafiken var just då mycket livlig i Malmö. Man hade en automobil ungefär på varannan människa, varav framgår att halva befolkningen ägnat sig åt chaufförens ansvarsfulla kall. Andra hälften, samt de resande, åkte.

En hel del chaufförer med bilar hade importerats från Göteborg. Vilket jag fick erfara.

En kväll kom jag ut från utställningen, trött efter att ha gått omkring där hela da'n, och ropade an en bil.

»Vatt ska' ja' köra hänn?» frågade chauffören på klingande göteborgska.

»Hem, vet la du!» svarade jag på samma språk, hoppade in i vagnen, satte mig till rätta och somnade.

När jag vaknade bredde den skånska slätten ut sig omkring mig, och solen steg upp i öster. Jag slog näven i bilrutan och röt:

»Hör nu, chauffören! Var i hela friden är vi?» 144

»När Åstorp, skölle ja' tro'!»

»Åstorp! Vem har bett er köra hit!» vrålade jag, medan min blick sökte taxametern.

»Hänn sa' ju, att ja' skölle köra hänn hem», sade chauffören glatt. »Å de höss la, att hänn ä hemma i Götteborg.»

Jag reste tillbaka till Malmö med tåg. Chauffören kom däremot aldrig tillbaka. Jag vräkte både honom och bilen i en märtelgrav. 145

## ETT TAVELFYND

Fäderneslandet hade behandlat de båda lovande unga målarna Jönsson och Wiberg illa. Visserligen hade ingen av dem gjort särdeles mycket för fäderneslandet och inte för någon annan heller för resten, men unga målare ha i alla fall vissa anspråk på, att fäderneslandet, eller åtminstone någon av dess mera framstående innevånare, skola ta hand om dem och vara som en mamma för dem.

Detta hade fäderneslandet i Jönssons och Wibergs fall fullkomligt underlåtit. De funno ingen Mecenas, fingo aldrig ens sälja en tavla, en sak, som dock kanske berodde på, att de ytterst sällan målade några, och de voro således uteslutande hänvisade till att leva på vigg, vilket är förenat med större besvär än mången tror. 146

En vacker dag sken dock solen fram över Jönssons och Wibergs liv. Wibergs faster, som länge fört en tynande tillvaro, och huvudsakligen hållits uppe av sitt brinnande intresse av att få se, hur länge det skulle dröja innan hennes älskade systerson hamnade i rättvisans klor — Wibergs voro nämligen hyggligt och anständigt folk som inte gillade målare — dog till sist och efterlämnade tio tusen kronor. Gumman, som hade fullt klart för sig, att hon skulle leva i evighet, hade underlåtit att göra testamente, och pengarna tillföll följaktligen Wiberg, som var hennes närmaste släkting. Varav följer, att gumman började vända sig i graven så snart hon kommit dit.

Wiberg bar sin sorg som en man. Han lyckades till och med behärska den till den grad, att det föreföll som om han varit nära att få flugan av glädje.

Med tillhjälp av en, på styrkan av arvet, erhållen större vigg uppträdde han på begravningen i egen frack, och gick sedan tillsammans med Jönsson och några andra likasinnade ut för att släcka sin sorg. 147

När han fyra dagar senare återkom till medvetande låg han, fortfarande iklädd en del av frackkostymen — skörten och halva vänstra byxbenet hade nämligen på obekant sätt förkommit — i en improviserad bädd i sin vän Brylanders ateljé, övertäckt med en duk, som påminde om en solnedgång på havet eller eventuellt en järnvägsolycka, men som i verkligheten var ett självporträtt av Brylander. Vid hans sida satt Jönsson, något blek, och omvärd av pilsner och wichy-vatten.

Wiberg steg upp. Drack tre pilsner och granskade sedan med gillande sin exteriör i det fragment av en jungfrukammarspegel, som prydde Brylanders ateljévägg. Frackkostymen tilltalade honom

ofantligt mycket mera än den i sitt ursprungliga skick gjort. Dels var den mera målarmässig, dels var den ett otvetydigt bevis på att han haft roligt.

148

»Är det något kvar av arvet?» frågade han Jönsson, som tycktes ha varit vaken längre än han.

»Om du tänker betala igen de fem hundra du lånade före begravningen, så har du nio tusen fem hundra kvar. I annat fall tio tusen. Men betalar du alla dina skulder, så får du snart slå ihjäl en faster till», svarade Jönsson mörkt.

»Då tar jag på mig Brylanders andra kläder, jag vet att han har det, så går vi ut och äter frukost», sade Wiberg glatt.

»Pank!» svarade Jönsson mörkt.

»Pank, sa du? Kan man vara pank, när man är så längst innerst förbaskat rik? Vi går till advokaten och hör efter, om vi inte kan få ett förskott på arvet, och se'n skall det sablar i mej ätas frukost, skall du få se.»

»Du Wiberg», sade Jönsson dröjande. »Jag har tänkt på en sak, du.»

»Vad då?» frågade Wiberg intresserad. »Vet du någon, som vi kan vigma av?»

149

»Nej», svarade Jönsson. »Men jag har tänkt på det. Nu när vi har så förbaskat mycket pengar, så borde vi vara praktiska.»

Wiberg betraktade Jönsson med en blandning av förvåning och förakt.

»Knubb!» sade han till sist, med en så uppriktig betoning, att det skar Jönsson i hjärtat.

»Vi borde använda pengarna så, att de inte tog slut, utan blev mera, så att vi kunde leva herrans glada dagar jämt.»

»Hm!» sade Wiberg tveksamt. Förra delen av Jönssons anförande tilltalade honom visserligen inte, men det i slutorden upprullade perspektivet rörde hans känsliga sinne. »Vad skulle vi då göra?»

»Vi kunde till exempel bli konsthandlare!»

»Urknubb!» var det enda Wiberg lyckades framstöna. Något så motbjudande hade han inte väntat sig.

Men Jönsson hade nu fått fram det värsta, och fortsatte:

»Ser du, jag har tänkt på den saken i natt», sade han. »Tio tusen ryker snart. Vi går ut ett tag och fästar och så viggas gubbarna — —»

150

»Än se'n då?»

»Nej, det är ju all right, men om en månad eller två är både vi och de andra lika sabla pank som förut.»

»Men vi har haft roligt», invände Wiberg.

»Ja visst! Men jag har hittat på ett sätt att göra oss förbaskat rika, så att vi kan tända cigarrerna med hundralappar, och köpa allt vad Brylander och Filbom och dom andra målar och betala vad det är värt. Passar inte det, va? Att bli mecenat och hjälpa den verkliga konsten i detta arma land, där bara såna sabla nollor som Zorn och Larsson och Liljefors säljs, medan vi konstnärer får sitta emellan. Tror du jag har glömt vad dom sa' när jag ville hänga min 'Herre med käpp' på utställningen, du vet? 'Herrn kan ingen anatomi. Den där ser ut, som om han behövde komma till ett ortopediskt institut.' — »Vafasen behöver en konstnär kunna anatomi för?»

151

»Jaså, på det viset!» sade Wiberg glatt. »Vi skall vara mecenater. Det gillas! Men hur vill du att vi skall bära oss åt för att få så mycket pengar?»

»Vi skall öppna konsthandel», svarade Jönsson. »Men inte här, utan i New-York, och vi skall bara ha våra egna och Brylanders och Filboms och de andras tavlor och när vi tjänat hundra tusen dollars, det är lätt gjort bland den där knubben, så slutar vi, och blir bara mecenater, och då skall gubbarna få sälja, och få precis vad deras tavlor äro värda. Jag har en plan ser du!»

Och han utvecklade den.

Två veckor senare lämnade två eleganta unga män fosterjorden. Var och en av dem hade fyra tusen kalla kronor i fickan, och den ene dessutom ett par lårar futuristiska konstverk, som skulle till Amerika.

Men de reste inte samma väg längre än till Köpenhamn. Där ställde de till en större hippa på sitt hotell, vilket slutade med att en av dem fraktades till amerikabåten, medan den andre av två stadsbud sattes på båten till Korsör.

152

Kort därefter startades i en liten vrå av New-York Wibergs konsthandel. Det var en liten diskret affär, vackert och ganska väl inredd, men dess expositionssalong var nog att göra nästan vem som helst vansinnig. Den förde nämligen uteslutande tavlor av Brylander, Filbom och andra moderna mästare, vars namn ännu inte vunnit den klang i den nya världen som de, enligt innehavarens uppgift, hade på andra sidan Atlanten.

En vacker dag syntes i New-York American en uppgift om att en ny Rembrandt upptäckts i Italien. Varför just i Italien? Säg det! Det låter mera konstnärligt än Holland.

Den unge konsthandlaren Wiberg satte sig genast i förbindelse med tidningen, och meddelade, att han på privat väg fått veta mera om det märkliga fyndet än vad tidningen visste. Enligt den med Wibergs vackra bild prydda intervjuartikeln hade denne store konstkännare erfarit, att

153

tavlan utan tvivel vore äkta. Den man som upptäckt den var nämligen ingen mera eller mindre än den berömde svenske konstnären Jönsson, utan tvivel Europas främste expert på de holländska mästarna. Skulle det visa sig vara riktigt vore fyndet av oskattbart värde.

Redan dagen därpå kom en ny artikel. Den celebre konstnären och konsthandlanden Wiberg hade nämligen erhållit kabeltelegram om att de båda framstående konstnärerna Brylander och Filbom undersökt tavlan, och konstaterat dess äkthet. Den ansågs vara mästarens skönaste verk. Wiberg, som ansåg att ett dylikt konstverk borde hamna på den rätta sidan av Atlanten, hade telegrafiskt erbjudit Jönsson fyrtio tusen dollars för tavlan. Han fruktade dock att anbudet skulle avböjas, då konstnären Jönsson själv var en mycket förmögen man, och antagligen inte ville sälja. Som ett exempel anförde han, att Jönsson aldrig ens sålt några av sina egna saker. Det fåtal som fanns i hans konsthandel vore de enda i världen utom konstnärens egen besittning och hade vunnits på poker. Inte ens Nationalmuseum i Stockholm ägde en Jönsson.

154

Denna dag stannade ungefär sextio bilar utanför Wibergs konsthandel, och herr Wiberg sålde med synbar motvilja de sju Jönsson han hade. Även fyra Brylander och nio Filberg avyttrades till höga priser. Under aftonens lopp var Wiberg mycket ivrigt sysselsatt med att ändra signaturen på Blomgrens och även Brylanders tavlor till Jönsson.

Tidigt på morgonen kom ett kabeltelegram från Europa och tio reporters, som allesammans visste vad telegrammet innehöll, och ville veta vad Wiberg nu ville göra.

Det var nämligen avslag på Wibergs anbud.

Reporterna stodo i en intresserad krets omkring honom när han läste det, och ett beundrande mummel uppsteg när han helt kallt vände på det, och på baksidan skrev ut ett nytt telegram:

155

»Jönsson, Europa. Sextio tusen. Wiberg.»

Kort och rakt på sak.

Inte många minuter därefter voro extraupplagorna ute, med Wibergs telegram på första sidan under rubriker sådana som: »Amerika måste äga konstverket! Berömda konsthandlare höjer anbudet. En amerikan fastän född i utlandet» och så vidare.

Wiberg glömde att räkna bilarna den dagen. Han var upptagen med att fundera på, vilket märke han själv skulle köpa.

Tavelomsättningen gick nämligen raskt. Han sålde tjugutre Jönsson, som han sade sig ha ämnat behålla själv, och endast med smärta skilde sig ifrån. Vidare sålde han åtskilliga av de mindre stora namnen, och det tycktes som om Brylander denna gång skulle falla mera i smaken än Filbom.

I fråga om Brylanders tavlor hade ju köparen själv full frihet att välja tavlans namn, en sak, som mycket tilltalade de praktiska amerikanerna. Var och en av Brylanders tavlor kunde nämligen utan olägenhet kallas vad som hälst. »Flicka med bok», »Präriebrand», »Stilla vatten» eller »Porträtt av herr K.» passade nämligen precis lika bra. Brylander var en sann konstnär.

156

Telegramväxlingen med Jönsson fortfor. Wiberg bjöd sjuttio tusen, åttio, nittio och till sist hundra jämnt, och »kampen om tavlan» som den kallades, följdes med spännt intresse av hela publiken. De sista telegrammen voro trådlösa, ty Jönsson hade stigit ombord på en ångare och var på väg till Amerika för att visa tavlan.

När Wiberg sände ut anbudet på hundra tusen dollars, blev det en lång paus i telegraferingen. Jönsson tvekade tydligen, slets mellan begäret efter dollars och sin önskan att behålla det oförlikneliga konstverket, och publikens spänning var outhärdlig. Skulle Amerika få tavlan eller inte? Amerika hoppades på Wiberg.

Pressen var under tiden inte överksam. Samtliga tidningar telegraferade nämligen till Jönsson även de, och frågade om han ämnade antaga anbudet. Somliga fingo till svar, att han inte bestämt sig, vilket ofördröjligen meddelades i extra upplagor, andra fingo inga svar alls, och skyndade att trycka extrablad om den saken.

157

Wiberg sålde tavlor till svindlande priser, och hans lager hotade allt mera att taga slut, så att han måste telegrafera till Brylander och Filbom, att de express skulle sända över hela sin produktion, samt sno på och göra mera.

Till slut kom Jönssons svar. Han accepterade. Tidningarna visste det före Wiberg, och man slog redan upp extraupplagor med röda rubriker när Wiberg fick telegrammet.

Reporterna väntade sig ett uttalande av den numera store Wiberg och de fingo det.

»Amerika har segrat!» sade han enkelt.

Nya extrablad.

Wiberg mötte Jönsson vid den flaggprydda hamnen i sin nya bil. Ett trettiotal reporters från skilda delar av landet voro också nere, för att inte tala om den hurrande mängden.

158

Jönsson, som bar den underbara tavlan under armen, fördes i triumf till Wibergs affär, där tavlan skulle exponeras. Jönsson var lugn i det hänseendet. Det fanns ingenting att anmärka på den Rembrandt han hade. Det var en bra Rembrandt. Han hade gjort den själv.

Tavlan hängdes på Wibergs vägg och täckelset föll. Ett beundrande sorl steg upp från de församlade reporters, varefter de rusade ut, för att ge ut nya extraupplagor.

Men medan de trängde sig ut, stannade en bil utanför och en liten gubbe steg ur. Varje reporter stannade som fastfrusen, ty han kände mannen. Det var den store frankfurterkorvmiljonären

Augustus P. Schniller, känd för sina stora konstsamlingar.

Augustus steg in i Wibergs konsthandel och sade:

»Är den där tavlan kommen?»

»Ja», svarade Wiberg. »Den hänger där. Vill min herre taga den i skärskådande?»

»Nä», svarade Augustus P. Schniller, »det ger jag fan i, men den skall in i min samling. Slå in den och lägg den i bilen. Här är en check på två hundra tusen. Räcker det?»

»Tja», svarade Wiberg tvekande. »Egentligen hade jag tänkt mig något mera, men för en så celeber konstsamlare skull, så får den gå för det priset. Jag vill gärna ha den placerad i en fin samling.»

»All right!» sade Augustus P. »Min är den finaste i världen. Adjö.»

Men i dörren vände han sig.

»Skicka hem ett halvdussin Jönsson, Brylander och Filbom samtidigt.»

Wiberg och Jönsson lämnade inte Amerika för att bli mecenater. De äro fortfarande kvar och ha vid det här laget sålt flera Rembrandt än mästaren någonsin målat. Smaken för Brylanders och Filboms alster har gått över där ute, men lika fullt köpte Wiberg en tavla av Filbom här om dagen, för gammal bekantskaps skull.

Trogen sin en gång uttalade princip betalade han precis vad den var värd.

Tre kronor och femtio öre.

\*\*\* END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK GÖTEBORGSFLICKOR, OCH ANDRA  
HISTORIER \*\*\*

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE  
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE  
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at [www.gutenberg.org/license](http://www.gutenberg.org/license).

**Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™  
electronic works**

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns

a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at [www.gutenberg.org](http://www.gutenberg.org). If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website ([www.gutenberg.org](http://www.gutenberg.org)), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project

Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."

- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

#### 1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the



production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

## **Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™**

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at [www.gutenberg.org](http://www.gutenberg.org).

## **Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation**

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at [www.gutenberg.org/contact](http://www.gutenberg.org/contact)

## **Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation**

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit [www.gutenberg.org/donate](http://www.gutenberg.org/donate).

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: [www.gutenberg.org/donate](http://www.gutenberg.org/donate)

## **Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works**

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: [www.gutenberg.org](http://www.gutenberg.org).

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.